

INDOREG 2

**Registrering af
statiske og dynamiske publikationer
samt
elektroniske tidsskriftartikler**

Projektrapport

ISBN 87-552-2424-5

2. oplag

1 Forord og indledning	3
2 Sammenfatning og indstilling	5
2.1 Statiske og dynamiske publikationer	5
2.2 Elektroniske tidsskriftartikler	7
2.3 Identifikatorproblematik	9
2.4 Økonomi og resurseforbrug	10
3 Statiske og dynamiske publikationer	13
3.1 Selektionsprincipper	13
3.1.1 Forbemærkning	13
3.1.2 Indledning	13
3.1.3 Den bibliografiske enhed	14
3.1.4 Sammenfatning vedrørende bestemmelse af den bibliografiske enhed	16
3.1.5 Generelle kriterier	18
3.1.6 Omfangskriterium	19
3.1.7 Specielle kriterier for optagelse af hjemmesider	19
3.2 Registreringsmåde	21
3.2.1 Hvilken enhed og manifestation registreres	21
3.2.2 Kilder til beskrivelsen	22
3.2.3 Fremtidssikring af registreringerne	22
3.2.4 Katalogiseringsregler, format samt afvigelser herfra	23
3.2.5 Forholdet mellem trykt udgave og online version	23
3.2.6 Emnebeskrivelse	24
3.2.7 Praksis for enkelte elementer og noter	25
3.3 Genbrug af metadata	28
4 Elektroniske tidsskriftartikler	29
4.1 Sammenfatning	29
4.2 Definition af elektroniske periodika og artikler	31
4.3 Kortlægning og kategorisering af periodika	33
4.3.1 Kortlægning	33
4.3.2 Kategorisering	33
4.4 Kriterier for og udvælgelse af elektroniske periodika	44
4.5 Niveau og format for registrering af elektroniske periodika som værtspublikationer	47
4.5.1 Praksis for enkelte elementer og noter: Værtspublikationer	48
4.6 Kriterier for selektion af elektroniske artikler	50
4.7 Niveau og format for registrering af elektroniske artikler	51
4.7.1 Praksis for enkelte elementer og noter: Artikler	52
4.8 Registreringsmåde	54
4.9 Indekserings erfaringer	56
5 Samarbejde mellem Det kongelige Bibliotek og DBC	65

6 Identifikatorproblematik	67
6.1 Opsporing og vedligehold	67
6.1.1 Opsporing	67
6.1.2 Vedligehold	67
6.2 Teknisk administration af URN-generering og -fortolkning	69
6.2.1 URN-generering	69
6.2.2 URN-fortolker (URN resolver)	69
6.2.3 Trinvis løsning via PURL	70
6.2.4 Konklusion	71
Bilag 1	
Antal registreringer 1999-2000	72

1 Forord og indledning

Denne rapport er en opfølgning på den første rapport fra projekt Indoreg (INternet DOkumenters REGistrering) som i sommeren 1997 blev afleveret til Biblioteksstyrelsen med en indstilling om at Internetpublikationer også bør være en del af Nationalbibliografien. Ud over supplementet til den første rapport vedrørende håndteringen af publikationer indeholder denne rapport en hel selvstændig projektrapport der handler om registrering af elektroniske artikler.

Pligtaflevering og nationalbibliografi

Som resultat af den første Indoreg rapport, hvor der blev opereret med to overordnede bibliografiske kategorier: statiske og dynamiske publikationer, kom den nye danske pligtafleveringslov til også at indeholde afleveringspligt for statiske netpublikationer. Den nye lov trådte i kraft pr. 1.1.1998, og siden har statiske netpublikationer principielt været en del af nationalbibliografien.

Som en følge af pligtafleveringsloven er der desuden lavet en tillægsaftale til nationalbibliografi-aftalen hvor nuværende projekt er beskrevet.

I tillægsaftalens pkt. 4 står der at der gennemføres et projekt om netpublikationer som skal munde ud i en redegørelse for:

- registreringsmåde for netpublikationer generelt
- genbrug af metadata for netpublikationer generelt
- fastlæggelse af selektionsprincipper for dynamiske publikationer
- definition af registreringsenheder og niveau for dynamiske publikationer
- udvidelse af *Dansk artikelindeks* med artikler fra Internettidsskrifter omfattet af pligtafleveringen
- fastlæggelse på empiriske grundlag af vægte for statiske henholdsvis dynamiske netpublikationer samt for Internetartikler

Desuden står der at optagelseskriterier og regler for niveau skal være fleksible og kunne justeres uden ændring af regelsæt.

Endelig rummer projektet en kampagne over for producenter af netpublikationer for at sikre et kendskab til betydningen af en nationalbibliografisk registrering og af metadata i publikationerne. Som et led i forsøget registreres mindst 250 dynamiske publikationer og mindst 500 artikler.

Samarbejde og procesflow

Siden 1.1.1998 er statiske netpublikationer blevet indberettet til Det kongelige Biblioteks pligtafleveringsserver <http://www.pligtaflevering.dk>. Herfra sendes indberetningsdata til DBC som foretager nationalbibliografisk registrering.

Dynamiske publikationer bliver anmeldt til DBC's metadatagenerator, og begge blanketter henviser til hinanden.

I "Blanketudvalget"¹ som startede i december 1997 som et uformelt udvalg til løsning af opgaver i forbindelse med implementering af den elektroniske pligtaflevering og efterfølgende nationalbibliografiske registrering, er der i perioden udarbejdet en dansk anbefalet brug af Dublin Core metadata. Biblioteksstyrelsen har på den baggrund udgivet "Metadata i danske netpublikationer. Teknisk beskrivelse". Den er udsendt til Web-designere og udvalgte reklamebureauer. Desuden er en "Metadata i danske netpublikationer. Brugervejledning" under forberedelse.

Siden januar 1999 har såvel KB's indberetningsblanket som DBC's metadatagenerator kunnet håndtere dansk anbefalet brug af Dublin Core.

Rapporten er udarbejdet af følgende medarbejdere på DBC: Poul Bergstrøm Hansen, Jytte Hansen, Hugin Eide, Jørgen Nielsen, Susanne Thorborg, Erling Pedersen, Hugo Petersen, Inga Jensen og Randi Diget Hansen.

¹ Læs mere om Blanketudvalget i kapitel 6.1.2

2 Sammenfatning og indstilling

2.1 Statiske og dynamiske publikationer

Optagelseskriterier

Optagelseskriterierne skal betragtes som et tillæg til "Optagelseskriterier for Dansk bogfortegnelse og Dansk periodicafortegnelse", 5. udgave 1998. Desuden er det en videreudvikling af de optagelseskriterier der blev præsenteret i den første Indoreg rapport.

Hjemmesiden opfattes nu som værende overordnet både statiske og dynamiske publikationer idet en hjemmeside oftest er rammen for publicering af begge publikationstyper.

Når publikationerne ligger selvstændigt, dvs. har eget domænenavn, er registreringsenheden lig med publikationen selv.

Når publikationerne ligger som dele af hjemmesider, er spørgsmålet om hvad der udgør den bibliografiske enhed mere komplekst.

Følgende håndtering der er truffet i en afvejning af resurser, faglige hensyn og øvrig nationalbibliografisk optagelsespraksis på bogområdet indstilles:

- Optagelse af så overordnede enheder som muligt.
- Optagelse af den løbende publicering af nye, originale værker prioriteres i forhold til netpublicering af værker der oprindeligt er kommet i en anden form.
- Begrænset optagelse af personlige hjemmesider og selvstændige enkeltpublikationer herpå.

Registreringsmåde

Målet har været at registreringerne skal indgå i DanBib-basen på lige fod med registreringen af publikationer i andre materialetyper, og at de også skal kunne bruges i bibliotekernes lokalsystemer. Det vil sige at netpublikationerne er registreret efter de almindelige katalogiseringsregler og formateret i danMARC2. På enkelte punkter har det været hensigtsmæssigt at afvige fra katalogiseringsreglerne.

Det indstilles stadigvæk at Internetpublikationerne registreres selvstændigt. Dette begrundes i at:

- den normale fremgangsmåde for nationalbibliografisk registrering er at et værk i et nyt medium registreres som en selvstændig udgave i egen post.
- der er ofte usikkerhed om hvorvidt indholdet i den trykte udgave og Internetudgaven er det samme, dvs. om der i realiteten er tale om det samme værk. Internetpublikationer kommer hyppigere i nye udgaver.
- biblioteker som vil fravælge at købe en trykt udgave af en publikation, skal kunne give adgang til online udgaven via katalogen.

Fremtidssikring af registreringerne

Deskriptive data som man erfaringsmæssigt ved kan ændre sig, udelades, og der gives en mere overordnet og rummelig emne- og indholdsbeskrivelse.

Registreringsmængde

Fra pligtafleveringens start pr. 1.1.1998 og indtil midt i april 1999 var der kun indberettet ca. 600 monografier. Heraf har ca. 60 % være optagelsesberettigede til nationalbibliografien. Det har ikke været store mængder. Til gengæld har Det kongelige Bibliotek i april startet en kampagne med 2.400 potentielle offentlige udgivere som målgruppe. Det har indtil nu resulteret i mængder der vil svare til ca. 2.500 indberetninger på årsplan, og det må derfor forventes at det i løbet af en 2-3 års periode vil stige til ca. 5.000 publikationer. Det gælder såvel statiske som dynamiske publikationer samt overbegrebet hjemmesider.

Genbrug af metadata

Mængden af kvalificerede metadata har i projektperioden været yderst begrænset. Projektet var afsluttet da Det kongelige Biblioteks kampagne begyndte at give resultater. Det vil på længere sigt give et materiale at vurdere på. Det ser ud som om især producenternes indholdsbeskrivende noter vil give en besparelse på længere sigt, men en egentlig empirisk undersøgelse har det ikke været muligt at foretage.

2.2 Elektroniske tidsskriftartikler

Forslag til indeksering af elektroniske tidsskriftartikler er baseret på et projekt der har omfattet forsøg med indeksering af elektroniske tidsskriftartikler med links til artiklerne i fuld tekst.

Formålet med projektet har været at udarbejde en indstilling om hvordan elektroniske tidsskriftartikler kan indekseres til *Dansk artikelindeks* på lige fod med trykte, herunder at afklare en række principielle spørgsmål i forbindelse med indeksering af tidsskriftartikler på Internet. Det drejer sig om kriterier for udvælgelse af tidsskrifter og artikler samt registreringsmåde, herunder registreringsniveau og format.

Forsøget har omfattet 16 elektroniske periodika hvoraf 10 også findes i trykt udgave mens 6 alene findes i elektronisk form. Der er indekseret 522 elektroniske artikler hvoraf 138 kun findes i elektronisk form.

Elektroniske anmeldelser har ikke været omfattet af forsøget, men bør indgå på lige fod med artiklerne.

Optagelseskriterier for elektroniske periodika

Det forudsættes at elektroniske periodika for at blive vedtaget til indeksering falder inden for optagelseskriterierne for den nationalbibliografiske registrering af disse.

Det indstilles at følge principperne for udvælgelse af trykte periodika hvor der primært tages hensyn til indholdet af indekseringsrelevante artikler og anmeldelser, herunder omfangskriteriet på 6.000 typografiske enheder for artikler og 750 typografiske enheder for anmeldelser.

Elektroniske periodika, hvor artiklerne i trykt form indekseres til *Dansk artikelindeks*, bør altid medtages med mindre tidsskriftet kun er på nettet i form af indholdsfortegnelser, abstract eller uddrag, eller hvor kun nyeste numre er tilgængelige.

I den samlede vurdering af om et elektronisk tidsskrift skal indekseres, bør desuden indgå forhold som tilgængelighed, struktur, navigation, ophav som redaktionel stabilitet med mere samt arkiverings- og kassationspolitik, f.eks. om ældre numre fjernes efter et stykke tid.

Parallelt med de trykte periodika vil nye elektroniske periodika kunne forelægges Dansk BiblioteksCenters Rådgivende Udvalg for Artikelindeksering.

Optagelseskriterier for elektroniske artikler og anmeldelser

Det indstilles at udvælgelseskriterierne for trykte artikler og anmeldelser følges.

Registreringsmåde

Det indstilles:

- at artikler i elektroniske periodika der kun findes i online form, registreres med en selvstændig katalogisering
- at artikler i elektroniske periodika der også i trykt form indekseres til *Dansk artikelindeks*, registreres ved at sætte URL på posten af indekseringen af den trykte publikation (model 1 i denne rapport's kapitel 4)

Fordelen ved URL modellen er dels at give en umiddelbar online adgang til artikler i fuld tekst der i trykt form indekseres til *Dansk artikelindeks*, og dels at spare resurser ved kun at oprette én post. Det forudsættes at man søgemæssigt, af hensyn til downloading til bibliotekernes kataloger samt for kontrol og opdatering af URL'en, kan afgrænse og udtrække de katalogiseringer af trykte artikler der har fået tilføjet en URL.

Registreringsmængde

Der er p.t. fundet 61 indekseringsrelevante elektroniske periodika hvoraf de 10 kun findes i online form. Antal artikler i alt er 2320 hvoraf 385 alene er i online form. Hertil kommer anmeldelser som udgør ca. halvdelen af artikeltallet, i alt ca. 1160 anmeldelser.

Kortlægningen af elektroniske tidsskrifter på Internettet er dog ikke afsluttet, og der må derfor formodes at være flere indekseringsrelevante.

Et gæt vil være at der efter 2-3 år vil være ca. 6000 elektroniske tidsskriftartikler og ca. 3000 elektroniske anmeldelser pr. år. Udviklingen vil sandsynligvis gå i retning af at flere og flere kun vil blive udgivet i elektronisk form.

2.3 Identifikatorproblematik

En undersøgelse foretaget i foråret 1999 af URL'er på de registrerede publikationer viser at 9 % af registreringerne fra 1997 er forsvundet, men 35 % er blevet flyttet - af registreringerne fra 1998 var tallene henholdsvis 2 % og 23 %. Det viser, at forestillinger om at de kvalificerede og registreringsegne publikationer forsvinder, er stærkt overdrevet. De bliver flyttet, og derfor er det nødvendigt at lave en kampagne for at brugen af unikke identifikatorer bliver indarbejdet hos producenterne.

URN-generator

Projektet indeholder et konkret forslag til Teknisk administration af URN-generering og -fortolkning i Danmark.

Det foreslås at DBC's PURL-server anvendes som overgangsløsning indtil arkitekturen er på plads, og at Det kongelige Bibliotek får adgang til at trække numre herfra.

2.4 Økonomi og resurseforbrug

På baggrund af indekseringserfaringerne i projektet indstilles at følgende vægte fastlægges.

Vægtene er som ved de øvrige materialetyper fastlagt i forhold til en trykt bog hvor vægten er 1.

Foreslåede vægte:	
Statiske Internetpublikationer	1,00
Dynamiske Internetpublikationer	1,50
Elektroniske artikler der kun findes i elektronisk form (selvstændig registrering)	0,50
Elektroniske artikler der også findes i trykt form (kun URL på den trykte udgaves registrering)	0,25
Elektroniske anmeldelser der kun findes i elektronisk form (selvstændig registrering)	0,30
Elektroniske anmeldelser der også findes i trykt form (kun URL på den trykte udgaves registrering)	0,25

Genbrug af kvalificerede metadata har på grund af manglende materiale ikke kunnet indgå i fastsættelsen af vægte.

Vi skal også gøre opmærksom på at der kun i begrænset omfang er taget højde for resurseforbrug til vedligeholdelse af registreringerne. For det er en kendsgerning at Internetpublikationer kan ændre sig på forskellig vis: den fysiske placering på Internettet (URL'en) kan ændres, men også andre elementer som er beskrevet i registreringen, kan blive ændret. En sådan ændring må forventes at medføre et behov for en eller anden ajourføring af registreringen.

I denne projektperiode er der fortsat blevet fokuseret på selve registreringsarbejdet hvorfor der ikke er blevet arbejdet systematisk med hele vedligeholdelsesproblematikken. Specielt hvad angår vedligeholdelsen af URL'erne har vi imidlertid en forventning om at brugen af unikke identifikatorer bliver indarbejdet hos producenterne således at dette problem med tiden formindskes væsentligt.

Med de foreslåede vægte vises herunder estimeret udvikling i den samlede mængde af vægtede nationalbibliografiske registreringer i 1999 og 2000:

	1999	2000
Dansk bogfortegnelse	19265	19292
Dansk lydfortegnelse	1050	1050
Dansk billedfortegnelse	1750	2076
Danske musikoptagelser	2448	2448
Dansk artikelindeks	15500	15500
Dansk anmeldelsesindeks	2500	2500
Pladeanmeldelser	750	750
Statiske netpublikationer	800	1500
Dynamiske netpublikationer	75	750
Dansk artikelindeks – elektroniske artikler	250	875
Dansk anmeldelsesindeks – elektroniske anmeldelser	-	388
I alt	44388	47129

Heri er ikke medregnet det antal registreringer der er lavet i projektperioden. Det drejer sig om 522 online artikler og 250 dynamiske publikationer. Se endvidere bilag 1

Nyt udgangspunkt i henhold til Nationalbibliografiaftalen for vægtede registreringer gældende fra 1999 = 45.500

Det forventes ikke i 1999 og 2000 at der vil være en nedgang i mængden af traditionelle materialer. Tværtimod vil antal vægtede registreringer til Dansk Billedfortegnelse stige som følge af den nye pligtafleveringslov.

Antallet af statiske netpublikationer samt indekseringsværdige artikler og anmeldelser er baseret på et skøn. Det drejer sig om pligtafleverede publikationer som skal registreres i det omfang de opfylder de gældende optagelseskriterier.

Mht. dynamiske netpublikationer som ikke er omfattet af pligtafleveringen, vil det være en mulighed, hvis mængderne vokser, at indlægge et væsentlighedskriterium - samt en beslutning om at der f.eks. kun registreres 100 om året. Det estimerede antal i 1999 er 50 (udover projektet) og i 2000 er det 500, som skal vægtes med 1.5.

Som minimum bør alle pligtafleverede netpublikationer der opfylder optagelseskriterierne, være en del af nationalbibliografien. Det gælder uanset om det er videnskabelige afhandlinger, statslige publikationer eller populære fremstillinger. Dette er dels sandsynliggjort af udviklingen mht. publicering på nettet dels af den internationale udvikling på det nationalbibliografiske område. På den internationale konference om nationalbibliografiske tjenester der blev afholdt i København d. 25.-27. november 1998, var en af de nye rekommandationer at nationalbibliografien skal indeholde alle publikationstyper også netpublikationer.

Antallet af pligtafleverede publikationer har i perioden ikke været voldsomt, men i takt med at Det kongelige Bibliotek laver kampagne over for udgiverne, vil det blive indarbejdet at aflevere, og de registreringsegne mængder stiger tilsvarende. Det er samtidig en forventning at antallet af trykte publikationer må falde i takt med nettets normalisering efter år 2000.

Det er ligeledes en forventning at antallet af kvalificerede metadata i den samme periode vil bidrage til at de resurser der er nødvendige til den enkelte registrering, vil kunne nedbringes.

3 Statiske og dynamiske publikationer

3.1 Selektionsprincipper

3.1.1 Forbemærkning

Følgende kapitel kan betragtes som et tillæg til *Optagelseskriterier for Dansk bogfortegnelse og Periodicafortegnelsen. 5. udgave 1998.*

3.1.2 Indledning

En fordring for al nationalbibliografisk registrering er at de dokumenter der skal optages, er publicerede. Dette krav er opfyldt for netpublikationernes vedkommende i og med at de er tilgængelige på Internettet, hvad enten adgangen til dem er gratis eller prissat.

I princippet er det underordnet hvilken del af Internettet publiceringen foregår på, men i praksis vil de publikationer der bliver registreret, være at finde på World Wide Web-delen fordi det er her næsten al publiceringen foregår.

Kriterierne omfatter tekstbaserede publikationer hvori eventuel lyd, billeder (levende og faste) og musik kun er sekundære udtryksformer der i forhold til teksten har en illustrativ funktion.

Optagelseskriterierne opererer med to overordnede bibliografiske kategorier: statiske og dynamiske publikationer, og med hjemmesider som en særlig type af dynamiske publikationer. På en måde kan hjemmesider opfattes som værende overordnet både statiske og dynamiske publikationer idet en hjemmeside oftest er rammen for publicering af begge publikationstyper.

Statiske publikationer forstås som publikationer der efter intention er uforanderlige hvad angår indhold og bibliografiske formalia. Hvis der sker ændringer med en statisk publikation efter publiceringstidspunktet, drejer det sig oftest om rettelser af teknisk karakter, stavfejl og lignende. Typeeksempler: Statiske publikationer kan typemæssigt paralleliseres med udgivelser i fysisk faste former som bøger, disketter og cd-rom'er. Mange statslige publikationer – betænkninger og lignende der ud over den trykte form også publiceres på nettet, er eksempler på statiske publikationer.

Dynamiske publikationer karakteriseres ved at de efter type og intention vil ændre sig med tiden. Det dynamiske element vil navnlig ytre sig ved ændringer i indholdet, og det vil ske på en eller flere af følgende måder: Der vil blive foretaget rettelser, tilføjelser og /eller sletninger. Typeeksempler: Diverse typer databaser der nu i online form afløser – eller paralleludgives som - tidligere fastformspubliceringer af løbsbladsajourføringsværker og håndbogslignende årspublicationer. Hjemmesider, nettidsskrifter og diverse periodika-lignende samleværker er også typiske eksempler.

Hjemmesider er en dynamisk publikationstype som er unik for Internettet, og forstås her som det dokument eller den logisk sammenhængende enhed af dokumenter der udgør en persons eller en korporativ enheds tilstedeværelse på nettet. Der bør altid være et større eller mindre element af præsentation af hjemmesideophavet. Hvis en personlig hjemmeside savner dette element af præsentation, bør den i det mindste bære tydeligt præg af at være én persons værk. Hjemmesider for korporationer hvis eneste formål er at være på nettet og publicere dér, kan også mangle dette præsentationselement.

Hjemmesider vil meget hyppigt indeholde selvstændige publikationer. I kriterierne opdeles typen i personlige hjemmesider og korporationshjemmesider.

3.1.3 Den bibliografiske enhed

Formålet med dette afsnit er at redegøre for hvilke principper vi finder afgørende for en selvstændig registrering af en netpublikation hvad enten den ligger separat eller som en del af en større enhed: en hjemmeside.

Nationalbibliografien registrerer overordnet set publicerede dokumenter, og et dokument defineres generelt som en afgrænset mængde information¹. Før registreringen skal denne afgrænsede mængde information altså kunne erkendes, og før den kan det, skal man vide hvad der formelt kan siges at afgrænse en given mængde information fra en anden.

Afgørelsen af hvilken enhed der kan registreres, er relativ simpel når det drejer sig om publikationer i fysisk fast form fordi der netop er den fysiske tilstand at gå ud fra. En bog, en cd-rom, et tidsskrift kan registreres som enheder med hver deres titel og fysiske beskrivelse; de kan så bestå af mindre dele (kapitler, artikler, noveller o.l.) der ikke er fysisk adskilte fra hinanden, men som kan have selvstændig værdi uden for deres aktuelle publiceringssammenhæng. Disse mindre dele har som minimum egne titler og måske også egen ophavsangivelse, og dem kan man så vælge også at beskrive selvstændigt. *Dansk periodicafortegnelse* registrerer således tidsskrifter på titelniveau, og *Dansk artikelindeks* indekserer et udvalg heraf.

Internettets generelle ikke-fysiske karakter og til tider også den kendsgerning at den enkelte publikation på WWW tilsyneladende kan optræde flere steder samtidigt (via links), gør afgørelsen af registreringsenheden lidt vanskeligere.

På nettet har vi i mangel af en fysisk entitet måtte sige at en publikation kan udgøres af en enkelt fil eller en logisk sammenhængende række af filer. Disse filer vil i langt de fleste tilfælde edb-teknisk være opbygget omkring samme rod² - og dermed altså også være sammenkædet rent teknisk. Den logisk afgrænsede mængde af information identificeres ved at publikationen har egen titel, og at udgiver/forfatter rent teknisk og/eller navigatorisk har opbygget værket således at det er meningsfuldt i registreringssammenhæng at tale om ét værk – også i de tilfælde hvor der edb-teknisk er tale om ”distribuerede” værker³.

Vi har altså som udgangspunkt et ønske om at registrere publicerede dokumenter på Internettet, og de foreligger som nævnt som statiske og dynamiske publikationer. Nogle af dem ligger selvstændigt, de fleste som dele af større enheder/hjemmesider. Når de ligger selvstændigt, er registreringsenheden lig med publikationen selv, og en nationalbibliografisk registrering vil være ligetil såfremt publikationen i øvrigt opfylder optagelseskriterierne.

Når publikationerne ligger som dele af hjemmesider, er spørgsmålet om hvad der udgør den bibliografiske enhed, mere komplekst. De tre åbenbare muligheder er:

¹ jf. definitionen i *Informationsordbogen*. 2. udgave. Dansk Standard, 1996

² fx publikationen *Kommuner og amtskommuner* (http://www.inm.dk/kom_amt/forside.htm): her ligger alle dele/kapitler af værket som filer under roden: http://www.inm.dk/kom_amt/ ...

³ En publikation kan være fordelt på flere servere hvorved det bibliografiske værk kan være fordelt over flere rødder.

- Kun hjemmesiden.
- Hver enkelt publikation på hjemmesiden og kun dem.
- Hjemmesiden og de enkelte selvstændige publikationer.

Det skal understreges at rent registreringsteknisk vil det være muligt og uproblematisk at håndtere alle dele; valget af følgende håndtering er truffet i en afvejning af resurser, faglige hensyn og nationalbibliografisk optagelsespraksis på bogområdet.

Vi har med nedenstående valg søgt at imødekomme følgende forskelligartede ønsker:

- Optagelse af så overordnede enheder som muligt.
- Optagelse af den løbende publicering af nye, originale værker prioriteres i forhold til netpublicering af værker der oprindeligt er kommet i en anden form.
- Begrænset optagelse af personlige hjemmesider og selvstændige enkeltpublikationer herpå.

Både for korporationshjemmesider og personlige hjemmesider gælder:

- Selvstændig optagelse af en enkeltpublikation på en hjemmeside vurderes uafhængigt af om hjemmesiden som helhed optages til registrering.
- Selvstændigt optagelsesberettigede enkeltpublikationer *indgår ikke* i vurderingen af hjemmesidens selvstændige optagelse.
- Enkeltpublikationer der ikke kan optages selvstændigt, *indgår* i den samlede vurdering af om hjemmesiden skal optages selvstændigt, og vil være omfattet af en eventuel registrering af denne.

For **korporationshjemmesider** og for publikationer på korporationshjemmesider betyder disse principper:

Selvstændig optagelse af enkeltpublikationer kræver at de formelt og tydeligt er præsenteret med egen titel og klart er adskilt fra resten af hjemmesiden. For statiske publikationer der ud over online udgaven også er udgivet på anden vis, kræves *desuden* at publiceringen i de forskellige medier skal ske eller være sket samtidigt.

"Resten" af hjemmesiden, dvs. alt hjemmesideindhold der ikke kan opfylde disse betingelser, udgør vurderingsgrundlaget for afgørelsen af hjemmesidens egen optagelse.

For **personlige hjemmesider** og for publikationer på personlige hjemmesider betyder disse principper:

Selvstændig optagelse af enkeltpublikationer kræver at de formelt og tydeligt er præsenteret med egen titel og klart er adskilt fra resten af hjemmesiden. Desuden kræves at de samtidigt med netpubliceringen skal være udgivet på anden vis og af andre end personen selv.

"Resten" af hjemmesiden, dvs. alt hjemmesideindhold der ikke kan opfylde disse betingelser, udgør vurderingsgrundlaget for afgørelsen af hjemmesidens egen optagelse.

Nedenfor er anbragt en sammenfatning der punktvis gennemgår ovenstående principper.

Følgende eksempler på hjemmesider (som de ser ud foråret 1999) kan illustrere nogle forskellige situationer:

Georg Klintings hjemmeside savner de for personlige hjemmesider så typiske afsnit med præsentation af ophavet og består af en række selvstændige publikationer. Kun en af disse har et omfang der kunne berettigede til selvstændig optagelse, men den er ikke udgivet separat på anden vis. Hjemmesiden kunne måske snarere kaldes et samleværk frem for en personlig hjemmeside. Rækken af selvstændige publikationer udgør følgelig grundlaget for optagelsen af hjemmesiden som sådan, og de kommer ikke selv i betragtning til selvstændig registrering¹.

Københavns Astronomiske Forening har en hjemmeside der indeholder oplysninger om organisation, bestyrelse, medlemmer, aktiviteter og lign. – alt sammen information der i optagelsessammenhæng betegnes som intern og ikke optagelsesberettiget.

Men desuden er der større afsnit med egentlig faglig information (linksamling, artikelstof) som ikke kan siges at være klart adskilt fra resten af hjemmesiden, og disse afsnit er så omfattende at det medfører en nationalbibliografisk optagelse af hjemmesiden som sådan².

Dansk BiblioteksCenters hjemmeside er et eksempel på en firmahjemmeside der ikke i sig selv skønnes optagelsesberettiget, men i og med den også er forum for publiceringen af en række selvstændige publikationer, kan disse optages hver for sig. Disse publikationer udgives i øvrigt samtidigt i bogform, eller adgangen til dem er selvstændigt prissat³.

Skov- og Naturstyrelsens hjemmeside får den "fulde" behandling med selvstændig registrering af både hjemmesiden og mange af de publikationer der ligger på denne, idet hjemmesiden ud over det obligatoriske indhold af intern karakter (personale, organisation og lignende) også har et stort indhold af udadvendt, faglig information. Derudover er der altså også adskillige selvstændige publikationer der skønnes optagelsesberettigede⁴.

Som afslutning på dette afsnit skal bemærkes at også mange dynamiske publikationer (ud over egentlige hjemmesider) i sig selv indeholder "logisk afgrænsede mængder af information", dvs. artikler der også kan gøres til genstand for selvstændig registrering. Det er typer som nettidsskrifter, andre periodika og periodika-lignende samlingsværker. Denne problematik og håndteringen af den er beskrevet i afsnit 4 om artikelregistrering og derfor ikke nærmere omtalt her.

3.1.4 Sammenfatning vedrørende bestemmelse af den bibliografiske enhed

Herunder sammenfattes de forhold som er af betydning når vi tager stilling til selvstændig optagelse og registrering af hjemmesider, og de publikationer der er tilgængelige på hjemmesider.

Først gennemgås den enkelte, selvstændige publikation, og sidst vises hvilke afsnit der indgår i vurderingen af hjemmesiden.

Der gælder den forudsætning at når der tales om en *selvstændig publikation*, menes et værk der har egen status og værdi, og som formelt og tydeligt er præsenteret med egen titel og klart adskilt fra resten af hjemmesiden; desuden skal omfanget være >20.000 typografiske enheder førend selvstændig optagelse kan komme på tale.

Selvstændige publikationer der er tilgængelige på hjemmesider.

Kan publikationen optages selvstændigt og uafhængigt af hjemmesiden?

¹ <http://home11.inet.tele.dk/klinting/>

² <http://astronomi.homepage.dk>

³ <http://dbc.dk>

⁴ <http://www.sns.dk/>

Hvis tilgængelig på en **korporationshjemmeside**:

Dynamisk publikation:

Kan optages hvis den i øvrigt opfylder optagelseskriterierne.

Statisk publikation der kun findes i online udgave:

Kan optages hvis den i øvrigt opfylder optagelseskriterierne.

Statisk publikation der ud over online udgaven også er udgivet i anden form (fx som bog):

Kan kun optages hvis publiceringen i de forskellige medier sker samtidigt.

Hvis selvstændig optagelse ikke kan finde sted, kan publikationen måske bidrage til optagelse af hjemmesiden i stedet (se nedenfor)

Hvis tilgængelig på en **personlig hjemmeside**:

Er denne statiske eller dynamiske publikation samtidigt med netpubliceringen udgivet separat på anden vis og af andre end personen selv?

Hvis "Ja": Kan optages selvstændigt hvis den i øvrigt opfylder optagelseskriterierne.

Hvis "Nej": Kan ikke optages selvstændigt, men kan så måske i sig selv give anledning til optagelse af hjemmesiden i stedet (se nedenfor).

Hjemmesider indeholdende selvstændige publikationer.

Hvilke afsnit indgår i optagelsesvurderingen af en hjemmeside?

Vurderingsudgangspunktet er her at der ses bort fra alle de enkeltpublikationer der kan optages selvstændigt. I vurderingen indgår så alle øvrige dele af hjemmesiden - inklusiv eventuelle publikationer der af formelle grunde ikke kan optages.

Typiske eksempler på vurdering af hjemmesider:

De med gråt markerede afsnit indgår ikke i vurderingen af hjemmesiden som helhed, men vurderes med henblik på selvstændig optagelse af de enkelte publikationer.

Korporationshjemmesider:

Afsnit af intern karakter
Afsnit med faglig information
Selvstændige publikationer som ikke kan optages selvstændigt:
Statiske publikationer der er netudgaver af tidligere udgivelser i anden form
Selvstændige publikationer som kan optages selvstændigt:
1) Dynamiske publikationer
2.1) Statiske publikationer - kun udgivet på nettet
2.2) Statiske publikationer - udgivet samtidigt på nettet og i anden form

Personlige hjemmesider:

Afsnit med private/personlige oplysninger
Afsnit med faglig information
Selvstændige publikationer som ikke kan optages selvstændigt
Selvstændige publikationer der kan optages; selvstændige publikationer der samtidigt er udgivet på anden vis af andre end personen selv

3.1.5 Generelle kriterier

Der eksisterer en række formulerede kriterier for optagelse i de nationalbibliografiske fortegnelser der registrerer publikationer i fysisk fikserede former hvad enten det drejer sig om bøger eller tidsskrifter, tidsskriftartikler, lydoptagelser, billeder m.m.

Kriterierne stiller bl.a. en række indholds krav der overordnet kan ses som udtryk for et ønske om at de nationalbibliografiske fortegnelser skal registrere publikationer med en vis informationsværdi. Det skal forstås således at hovedparten af indholdet i de publikationer der optages, ikke må have kommerciel, intern, meget lokal eller privat karakter. Disse overordnede kriterier gælder også for Internetpublikationers optagelse i nationalbibliografien. Princippet er altså at der ikke optages noget i online form som ville blive afvist hvis det havde foreligget i fast form. En reklame er således i sin karakter kommerciel information uanset medie.

I optagelseskriterierne for *Dansk bogfortegnelse* og *Dansk periodicafortegnelse* findes desuden krav om at en publikation ikke må være foreløbig i sin karakter eller kun have aktuel interesse. Det tolkes på Internetområdet således at registreringens genstand skal have demonstreret en vis bestandighed før optagelse overvejes. I praksis betyder det at vi ikke umiddelbart vil optage en hjemmeside der er betegnet som værende under opbygning.

Arrangementsprogrammer, diverse annonceringer og andre publikationer der kan forventes at ville forsvinde inden for en overskuelig fremtid, optages derfor heller ikke.

Mange bidrag i videnskabelige monografiserier på nettet er i intention statiske (og bliver registreret som sådanne), men foreligger ofte i en periode som midlertidige udgaver (preprints) fordi hurtig – og foreløbig - publicering er vigtig inden for videnskabelig udgivelsesvirksomhed. Disse optages umiddelbart idet titel, seriebetegnelse og –nummerering samt URL tilsyneladende er stabile.

Sproglig og geografisk afgrænsning:

Publikationer på dansk uanset proveniens vil kunne optages. Publikationer på andre sprog kommer i betragtning såfremt den person eller korporative enhed der stiller publikationen til rådighed på nettet - m.a.o. udgiveren - har hjemsted i Danmark. Det betyder således at publikationer fra korporationer der er hjemmehørende i Danmark, kommer i betragtning uanset om webserveren (dvs. den maskine hvor publikationen ligger) rent fysisk befinder sig i udlandet.

Supplerende materialer, afhængige værker og lign.:

Publikationer der efter katalogiseringsreglerne kan defineres som ”supplementer”¹, optages ikke selvstændigt, men nævnes kun i forbindelse med registreringen af det værk det er knyttet til.

Selvstændig nationalbibliografisk optagelse og registrering af denne publikationstype er for de faste materialetypers vedkommende begrundet i et hensyn til fysiske enheder – et hensyn der ikke eksisterer for netpublikationers vedkommende.

3.1.6 Omfangskriterium

Hver publikation skal som minimum have et omfang der svarer til Bogfortegnelsens omfangskriterium. For publikationer der overvejende består af tekst, gælder et omfangskrav på ca. 20.000 typografiske enheder som et vejledende kriterium. Kriteriet vil i forbindelse med vurderingen af dynamiske publikationer bliver administreret lempeligt idet det naturligvis er svært at gøre et rigtigt omfangskriterium gældende over for denne publikationstype da netop omfanget gerne vil ændre sig som følge af publikationens dynamiske karakter.

3.1.7 Specielle kriterier for optagelse af hjemmesider

Fremgangsmåden for vurdering om en hjemmeside selvstændigt skal optages og de generelle krav til indholdets karakter, er beskrevet ovenfor.

Da hjemmesider er en dynamisk publikationstype der er unik for Internettet, er det her på sin plads at karakterisere typen mere konkret og at eksemplificere hvorledes de førnævnte overordnede nationalbibliografiske optagelseskrav der vedrører indholdets karakter, generelt vil blive tolket når det drejer sig om hjemmesider.

Vi skelner mellem personlige hjemmesider og korporationshjemmesider:

Personlige hjemmesider

Er ofte tydeligt præget af at publicering her kan foregå uden noget redaktionelt filter. De er ofte meget private i deres karakter: de emner der præsenteres, kan ofte synes uredigeret og sporadisk udvalgt. Det drejer sig gerne om præsentation af personlige oplysninger så som civilstand, arbejde, faglig profil, fritidsinteresser, forskellige synspunkter på dette og hint.

Et eventuelt fagligt indhold som vil kunne siges at have interesse for andre end ophavsmanden selv og dermed kunne berettige til optagelse, vil som regel være at finde i mere dybtgående og sammenhængende beskrivelser af professionel virksomhed, fritidsinteresser og i egentlige værker som er publiceret på hjemmesiden.

Normalt optages personlige hjemmesider ikke medmindre det faglige indhold har en altovervejende dominans i forhold til de mere personlige/private oplysninger. Desuden kræves som regel at dette faglige indhold er fokuseret om et enkelt emne.

¹ Se definitionen på *Supplement* i *Katalogiseringsregler og bibliografisk standard for danske biblioteker. Bilag D.* (http://www.kat-format.dk/kat_regl/Bilag.2b.htm)

Korporationshjemmesider

Fælles for korporationshjemmesiderne er at der som regel vil blive præsenteret en række oplysninger vedrørende korporationen selv, dens organisation, virksomhed, tjenesteydelser, resurser og lign. Den type oplysninger af administrativ karakter berettiger ikke i sig selv til optagelse i nationalbibliografien. I de hjemmesider hvor optagelse vil kunne komme på tale, skal indholdet i al væsentlighed bestå af et egentligt fagligt indhold der har andet end lokal interesse.

Pressemeddelelser og andet nyhedsstof af ringe omfang som figurerer på mange hjemmesider, vil som regel kunne ses som en naturlig del af korporationens virksomhed og henregnes i denne sammenhæng ikke under fagligt indhold.

Blandt korporationshjemmesider henregnes også hjemmesider for korporationer som kun eksisterer på nettet, og hvis eneste formål er at publicere på nettet.

Blandt de øvrige korporationshjemmesider kan man sondre mellem nedenstående tre typer:

Firmahjemmesider

Optages normalt ikke da de ofte vil være domineret af reklamer og anden kommerciel information eller behandle forhold af intern, administrativ karakter (fx varekataloger, beskrivelse af aktuelle projekter, årsberetninger, regnskaber).

Forenings- og organisationshjemmesider

Vil som regel kunne optages da de i modsætning til firmahjemmesiderne ofte indeholder faglig information der ville have medført registrering hvis de havde foreligget i en anden form.

Normalt udelukkes dog hjemmesider for lokalafdelinger af en landsdækkende organisation eller forening.

Institutionshjemmesider

Gruppen omfatter hjemmesider for især statslige og kommunale myndigheder og institutioner, fx ministerier, styrelser, universiteter, forskningsinstitutioner, skoler, biblioteker, museer.

Hjemmesider for institutioner med landsdækkende virkeområde samt hjemmesider for institutioner hvis virkeområde ikke er knyttet til lokalområdet som administrativ enhed, vil kunne optages. Som hovedregel udelukkes altså hjemmesider for enkelte (amts)kommuner og enkelte (amts)kommunale institutioner så som skoler og biblioteker.

3.2 Registreringsmåde

Målet for Indoreg projektet har været at udarbejde retningslinier for en *nationalbibliografisk* registrering af online publikationer. Udgangspunktet har været at registreringerne skal indgå i DanBib-basen på lige fod med registreringer af publikationer i andre materialetyper, og at de også skal kunne bruges i bibliotekernes lokalsystemer.

Som en naturlig følge af disse krav er netpublikationerne i Indoreg-basen katalogiseret på linie med de materialetyper der er registreret i DanBib, dvs. efter de almindelige katalogiseringsregler¹ og formateret i danMARC2. Vi har i projektforsøget arbejdet frem imod at finde et hensigtsmæssigt niveau for beskrivelse inden for katalogiseringsreglernes rammer. På enkelte punkter har vi fundet det hensigtsmæssigt at afvige fra katalogiseringsreglerne.

Projektet er forløbet parallelt med revisionen af katalogiseringsreglerne, og erfaringerne fra projektet er til en vis grad blevet indarbejdet i kapitlet om elektroniske materialer.

Der er ikke nogen principiel forskel på den bibliografiske registrering af de to typer af Internetpublikationer, *statiske* og *dynamiske* publikationer. De statiske publikationer er i princippet monografiske og afsluttede og katalogiseres således som monografier. Dynamiske publikationer, herunder hjemmesider, katalogiseres qua deres foranderlige væsen som uafsluttede publikationer i "åbne" registreringer.

Som en følge af de to publikationstypers karakter er der forskel på hvilke elementer der medtages i eller udelades fra beskrivelsen. Det generelle billede er at der er mere bibliografisk information af opslagsrelevant karakter (navnlig ophavsoplysninger) indeholdt i de statiske publikationer end i de dynamiske.

Det der mest markant adskiller Internetpublikationer fra andre materialetyper, er deres *ikke-fysiske* form. Dette afspejles i katalogiseringsreglerne fx ved at der ikke er noget afsnit til fysisk beskrivelse. Netpublikationernes ikke-fysiske beskaffenhed medfører også at sammenhørende publikationer som ved andre materialetyper pga. deres fysiske form bliver registreret hver for sig, i Internetsammenhæng kan registreres samlet. Derfor anvendes heller ikke flerpoststrukturer som fx kendes fra registrering af trykte flerbindsværker og afhængige værker.

3.2.1 Hvilken enhed og manifestation registreres

En lang række af de statiske publikationer på Internettet udgives også parallelt i en trykt udgave. En tilsyneladende nem måde at "registrere" disse publikationer kunne være ikke at registrere Internetversionen selvstændigt, men kun oplyse i en note i registreringen af den trykte udgave at den også findes på nettet på en given URL.

Vi har valgt at registrere Internetudgaverne af publikationerne selvstændigt og følger således den sædvanlige fremgangsmåde for nationalbibliografisk registrering hvor et værk i et nyt medium registreres som en selvstændig udgave i egen post. Valget er især begrundet i at der ofte hersker stor usikkerhed om et givent værk i trykt form er identisk med Internetudgaven, dvs. om der i realiteten er tale om det samme værk. Desuden tages der herved også hensyn til de biblioteker som vil fravælge anskaffelse af en trykt udgave og nøjes med at give adgang til online udgaven hvorved de jo kun har behov for en selvstændig registrering af online udgaven.

¹ Katalogiseringsregler og bibliografisk standard for danske biblioteker: omarbejdet til brug for onlinekataloger. Udarbejdet af Katalogdatarådet for Statens Bibliotekstjeneste. Ballerup : Dansk BiblioteksCenter, 1998

Flere filversioner

Som grundlag for beskrivelsen af den enkelte publikation i Indoreg-basen har vi valgt den umiddelbart onlinetilgængelige version af dokumentet, den version som den registrerede URL giver adgang til. Mange statiske publikationer foreligger også samtidig som download-filer i op til flere fil-formater. Disse betragtes ikke som selvstændige udgaver, men snarere som samme dokument i en anden "indbinding" og registreres ikke selvstændigt, men nævnes i en note.

Er et dokument på nettet imidlertid kun publiceret som download-fil, er det naturligvis denne som registreres.

Ved publikationer som er publiceret i andre formater end HTML, og som derfor ikke umiddelbart kan læses i en browser, anføres en note med oplysning om filformat eller påkrævet læseprogram.

Versioner på andre sprog

Sideordnede sproglige versioner af dynamiske publikationer registreres ikke selvstændigt når de er direkte tilgængelige fra hovedpublikationen. Der gives en generel note om publikationens sprog.

Supplementer

Som nævnt i afsnittet om optagelseskriterier registreres supplementer (fx afhængige værker) ikke selvstændigt. Som regel er der direkte adgang til et evt. supplement fra hoveddokumentet, og vi har da betragtet supplementet som en integreret del af dette.

Kun når et supplement vides at være udgivet selvstændigt på anden vis *eller* ikke er tilgængeligt fra hoveddokumentet, nævnes det i en relationsnote.

3.2.2 Kilder til beskrivelsen

I katalogiseringsreglerne er den foreskrevne kilde til (bibliografiske) oplysninger ved elektroniske materialer defineret som *fremtrædende plads*. Herved forstås "oplysninger i formelle sammenhænge internt i materialet".

For Internetpublikationers vedkommende findes de primære oplysninger til beskrivelsen således på titelskærbilledet og i dokumentets kolofon eller "kolofonlignende" afsnit. Titelskærbilledet forstås som publikationens første "side", og oplysninger som præsenteres i formelle sammenhænge i "bunden" af denne "side", betragtes således også som primære.

I enkelte tilfælde kan det første skærbillede være en slags velkomstbillede som kun skal lede brugeren videre til selve dokumentets titelskærbillede. I de tilfælde hvor der er modstridende titeloplysninger på disse skærbilleder, har vi valgt at betragte velkomstsiden som en slags "omslag" og altså en sekundær kilde.

Oplysninger i dokumentets kildetekst, herunder metadata, har vi betragtet som sekundære i og med at de ikke præsenteres i umiddelbart læsbar form i selve dokumentet. Ved modstridende oplysninger i selve dokumentet og i kildeteksten foretrækkes dokumentets oplysninger.

Den eneste metaoplysning som er synlig (i de fleste browsere), er publikationens HTML-titel, og i de tilfælde hvor den afviger fra dokumentets hovedtitel og skønnes at være opslagsrelevant, oprettes et varianttitelopslag. (Vedr. note om HTML-titel se afsnit 3.2.7 om praksis for enkelte elementer og noter)

Oplysninger fra eksterne kilder oplyses kun når der er tale om *primære* ophav til skønlitterære værker.

3.2.3 Fremtidssikring af registreringerne

På grund af Internetpublikationernes (især de dynamiske publikationers) foranderlighed har vi bestræbt os på at fremtidssikre registreringerne mest muligt.

Dette er fx gjort ved at udelade deskriptive data som man erfaringsmæssigt ved kan ændre sig. Som et eksempel kan nævnes at vi ved alle dynamiske publikationer har valgt at anføre oplysninger om personlige ophav efter "periodikareglerne", dvs. at personlige ophavsangivelser kun anføres i beskrivelsen når de "*foruden at være nævnt på fremtrædende plads er så tæt knyttede til titlen at de kan betegnes som naturlige søgeelementer.*"¹

Med hensyn til emnebeskrivelsen er der taget højde for ændringer i publikationernes indhold ved at give en mere overordnet og rummelig emne- og indholdsbeskrivelse.

3.2.4 Katalogiseringsregler, format samt afvigelser herfra

Som tidligere nævnt er publikationerne i Indoreg-basen katalogiseret i henhold til katalogiseringsreglerne med udgangspunkt i kapitel 9: Elektroniske materialer og formateret i danMARC2. I projektføreløbet er vi dog kommet frem til at det vil være hensigtsmæssigt at afvige fra reglerne på enkelte punkter. Hensigten med vores afvigelser fra reglerne samt fravalg af beskrivelseselementer har været at undgå redundante oplysninger samt oplysninger som vil være enslydende i næsten alle registreringer og derfor uden reel informationsværdi.

Deciderede afvigelser fra katalogiseringsreglerne er som følger:

Filbeskrivelse (felt 259 og dertil hørende kodning i 008q) bruges ikke.

Note om *hovedtitlens kilde* anføres kun når kilden er en anden end titelskærmbilledet (obligatorisk note if. reglerne).

Udgivers hjemsted (felt 260 *a) udelades da oplysningen betragtes som overflødig ved Internetpublikationer.

3.2.5 Forholdet mellem trykt udgave og online version

For en stor del af de statiske Internetpublikationers vedkommende gælder at de også er udgivet i trykt form. Især ved "gamle" trykte publikationer som er gjort onlinetilgængelige, giver dette anledning til en række beskrivelsesmæssige problemer.

En række af disse publikationer er på nettet udelukkende publiceret i pdf-format som er en tro kopi af den trykte udgave og således kun indeholder den trykte udgaves udgavebetegnelse, udgivelsesår, standardnumre osv.

Af disse oplysninger har vi valgt altid at citere den trykte udgaves udgavebetegnelse med den foranstillede tilføjelse "[Netudgave]".

Mere problematisk er det med hensyn til udgivelsesåret. Ofte kan man med sikkerhed fastslå at årstallet i publikationen ikke er det korrekte årstal for publiceringen *på nettet*. Vil man korrigere udgivelsesåret, er der imidlertid sjældent belæg for at afgøre hvilket årstal man i så fald skal korrigere oplysningen til. Der vil med hensyn til dette "lille" problem altid blive tale om et skøn fra katalogisators side.

Ved andre af disse publikationer som på nettet er publiceret i HTML-format, kan de bibliografiske oplysninger i netversionen og den trykte udgave være i modstrid med hinanden.

På baggrund af at vi registrerer et værk i et nyt medium som en selvstændig udgave i egen post, har vi besluttet at vi registrerer *netversionen* sådan som *den* foreligger og præsenterer sig selv på nettet. Bibliografiske data som mangler i online versionen, hentes ikke fra beskrivelsen af en evt. trykt udgave (og vice versa). Undtaget fra denne praksis er dog oplysninger om *primære* ophav ved skønlitteratur (jf. afsnit 3.2.2 om kilder til beskrivelsen).

Den trykte udgave og online udgaven sammenkædes normalt ikke. Dog anføres i en note hvis der er uoverensstemmelse mellem udgavernes hovedtitel.

¹ fra katalogiseringsreglernes kap. 12.1F, Forbemærkning.

Ved *periodika* (værtspublikationer) oplyses i en note hvor stor en del af den trykte udgave der er publiceret online, samt i hvor høj grad de enkelte artikler er identiske med deres trykte udgave. Ved registrering af *artikler* anføres en note om eventuelle forskelle i *nummerering* af de enkelte artikler. (Se endvidere afsnit 4 om registrering af elektroniske artikler)

3.2.6 Emnebeskrivelse

Ved statiske publikationer hvor en trykt udgave i forvejen er registreret i *Dansk bogfortegnelse*, har vores praksis været at emneindeksere Internetversionen på samme niveau som den trykte udgave. Dvs. at registreringen af den trykte udgave har været afgørende for om den enkelte publikation kun har fået tildelt klassemærker eller også er beriget med emneord og indholdsbeskrivende note. "Nye" statiske publikationer som ikke er udgivet i trykt form, har fået fuld emnebehandling. På sigt vil der blive tale om en selektion svarende til den der foretages ved andre materialetyper, hvor en række titler udvælges til bibliotekskatalogisering med fuld emnebehandling, mens andre kun vil få tildelt klassemærker.

Ved dynamiske publikationer vil der pr. definition altid finde indholdsændringer sted i et eller andet omfang. I enkelte tilfælde kan der være tale om en fuldstændig udskiftning af indholdet. Ændringer af dokumentets indholdsmæssige karakter indebærer en risiko for at emnebeskrivelsen kan blive misvisende eller forkert. Denne risiko øges naturligvis med antallet af de emnemæssige beskrivelseselementer der indgår i registreringen, og graden af deres specificitet.

Samtidig er antallet af beskrivelseselementer også bestemmende for hvor dækkende registreringen er. Problemet er derfor at finde balancen mellem en registrering der er (noget) fremtidssikret uden at den samtidig bliver så kortfattet og skematisk at den er intetsigende.

For at imødegå disse problemer hvad angår ændringer på indholdssiden, har vi udstyret registreringerne med en fyldig *indholdsbeskrivende* note (felt 504) der i en fri formulering søger at indkredse væsentlige og sandsynligvis blivende indholdselementer.

Ideelt set skal noten beskrive publikationens *emne, omfang, dokumenttype, udgiver, struktur, niveau (stil), udstyr, relationer (links) til andre dokumenter*. De her opremsede elementer skal dog ikke ses som en checkliste som nødvendigvis skal være opfyldt ved alle publikationer. Der lægges vægt på at nævne elementer som i den pågældende publikation skønnes at være af "overraskende" karakter. Den *indholdsciterende* note kan synes fristende at anvende da den jo præcist afspejler publikationens struktur (hvis overskrifterne er informative). Det vil imidlertid ofte give vanskeligheder når publikationen opdateres, fx med et ekstra afsnit kilet ind mellem de citerede.

Ud over den indholdsbeskrivende note tildeles publikationerne emneord efter samme principper som på bog- og artikelområdet. En række nye emneord, især formkoder, er taget i brug i denne forbindelse, fx databaser, hjemmesider, organisationshjemmesider, lyde, søgemaskiner, linksamlinger.

Alle Internetpublikationer får tildelt klassemærker således at de kan søges på klassemærke på linie med de øvrige publikationer i DanBib.

Generelt set er det vores erfaring at emnebehandlingen ofte kan udføres således at den dækker indholdet af en publikation pålideligt over en længere periode. Både indholdsnoter, emneord og klassemærker kan udformes så "rummeligt" at de stadig (til en vis grænse) kan dække ændringer i publikationen.

3.2.7 Praksis for enkelte elementer og noter

Kode for udgivelsesår – artikler – felt 008a

Artikler kodes med det år der svarer til tidsskriftets nummerering/datering (se kapitel 4 om registrering af artikler)

Filbeskrivelse - felt 259, 008q

Afvigelse fra katalogiseringsreglernes kapitel 9, Afsnit 9.3

Katalogiseringsreglernes afsnit om filbeskrivelse og den dertil hørende kodning i felt 008q anvendes ikke af DBC.

Mange Internetpublikationer vil kun kunne beskrives med brede filtypebetegnelser på overordnet niveau idet de tit indeholder flere typer data. Filbeskrivelse med kun - eller næsten kun - brede betegnelser vil i praksis betyde at der kun er ganske få betegnelser at vælge imellem, og at oplysningen derfor ikke vil have nogen beskrivende værdi.

Nummerering og datering (periodika) - felt 255

Et periodikums nummerering og datering citeres som det står i publikationen uanset om der reelt er tale om fx en trykt udgaves årgangsbetegnelse (se kapitel 4 om registrering af værtspublikationer)

Udgivers hjemsted - felt 260a

Afvigelse fra katalogiseringsreglernes kapitel 9.4C1

Vi har udeladt oplysning om udgivers hjemsted da vi betragter den som overflødig i Internetsammenhæng. Ved andre (fysiske) materialetyper er oplysningen relevant i forbindelse med rekvisition af publikationen, men på nettet vil publikationen altid kunne rekvireres uanset udgiverens bopæl.

Fysisk beskrivelse

Feltet anvendes if. katalogiseringsreglerne ikke ved registrering af onlinepublikationer.

Hvis illustrationer, videoklip el. lign. skønnes at udgøre en væsentlig del af publikationens indhold, nævnes de i den indholdsbeskrivende note (felt 504).

Ved artikler publiceret i pdf-format som hele tidsskriftsnumre anføres sidetalsangivelse i en note til beskrivelsen (felt 512) (se kapitel 4 om registrering af artikler)

Periodikas frekvens – note og kodning – felt 500, 008c

(se kapitel 4 om registrering af artikler)

Note om hovedtitlens kilde – felt 512

Afvigelse fra katalogiseringsreglernes kapitel 9.1B1

Note om hovedtitlens kilde gives kun når kilden er en *anden end titelskærmbilledet*.

Ifølge katalogiseringsreglerne er noten obligatorisk ved elektroniske materialer, men for onlinepublikationernes vedkommende har vi valgt kun at medtage oplysningen når den har en informationsværdi. En hurtig udregning på basis af godt 1100 poster i Indoreg-basen viser at de tilfælde hvor titlen ikke er hentet fra titelskærmbilledet, kun udgør ca. 1,5 %. Dvs. at i 98-99% af posterne vil oplysningen være enslydende og derfor uden nogen reel informationsværdi.

HTML-titel – felt 512

Ud fra et ønske om at kunne foretage et maskinelt tjek af andet og mere end kun publikationernes Internetadresse, har vi som et forsøg valgt *altid* at registrere publikationernes HTML-titel (foreløbig dog ikke ved artikler).

Tanken er at der samtidig med fx URL-tjek skal foretages et maskinelt tjek af publikationernes HTML-titel. En ændring i denne vil være et tegn på at der kan være sket væsentlige ændringer i publikationen, og at registreringen evt. bør ajourføres (se endvidere kapitel 6 om vedligehold af registreringer).

Af hensyn til denne overvågningsfunktion er det nødvendigt at notens indhold er en fuldstændig *kopi* af titlen i publikationens kildetekst. Den eneste tilretning man kan foretage uden at det går ud over identifikationsmulighederne ved et maskinelt tjek, er at omskrive HTML-koderne for de danske bogstaver til æ, ø og å.

Der oprettes et ekstra titelopslag på HTML-titlen når den skønnes at være opslagsrelevant.

Noten bruges ikke ved publikationer som kun foreligger som download-filer. De har i sagens natur ingen HTML-titel da de ikke er publiceret i HTML-format.

Ajourføring – felt 512

Ved dynamiske publikationer (andre end periodika) gives som et minimum en note med teksten "Ajourføres". Hvis ajourføringsfrekvensen kendes, anføres den også.

Andre filversioner, download-filer – felt 512

Hvis en publikation ud over den umiddelbart onlinetilgængelige version også foreligger i en eller flere download-filer, gives ikke en URL for hver selvstændige download-fil. Fileerne beskrives kun i en note med den indledende tekst: "Kan også nedtages i følgende formater: ..." Dokumentets egne formuleringer citeres i videst mulig udstrækning, og der anføres ikke andre relevante oplysninger end der umiddelbart fremgår (evt. filstørrelse, tekstformat, komprimering mm.)

Udgivelse i andre materialetyper – felt 523

Note om parallel udgivelse i andre materialetyper gives normalt ikke. Hvis den parallelle udgivelse har en afvigende *hovedtitel*, oplyses det dog i en note.

Note om grundlaget for katalogiseringen eller katalogiseringstidspunkt – felt 539, 512

Note om grundlaget for katalogiseringen - eller om katalogiseringstidspunkt - anføres altid ved *dynamiske* publikationer.

Ved *periodika* citeres i felt 539 nummer og datering for det nummer som danner grundlag for beskrivelsen.

Ved andre dynamiske publikationer (fx hjemmesider) anvendes felt 539 kun når publikationen indeholder en decideret versionsbetegnelse eller en lignende "citerbar" oplysning. Den citerede oplysning suppleres *altid* med en oplysning om *katalogiseringstidspunktet*. Dette gælder også for enkelte statiske publikationer som stiler mod en afslutning, men som publiceres på nettet mens de er under udarbejdelse.

Når publikationen kun indeholder oplysning om dato for seneste opdatering af publikationen, eller hverken har versionsbetegnelse eller oplysning om dato for seneste opdatering, gives en note i felt 512 om *katalogiseringstidspunktet*.

Efterfølgende vil der i den pågældende note blive tilføjet en oplysning om hvornår katalogiseringen senest er efterset.

Materialebetegnelse for periodikum som værtpublikation for I-analyse – felt 557, (009)

Ved I-analyser er det ikke muligt med kodning at angive værtpublikationens materialebetegnelse. For at kunne skelne mellem trykt udgave og online version af en værtpublikation tilføjes derfor i felt 557 *a den specifikke (fysiske) materialebetegnelse "[online]" efter værtpublikationens titel (se endvidere kapitel 4 om registrering af artikler)

Lokaliseringsoplysninger – felt 856

I felt 856 anføres kun én Internetadresse for hver publikation.

Andre Internetadresser på fx supplementer eller andre delelementer nævnt i beskrivelsen gives kun når der ikke er direkte adgang fra hoveddokumentet til de nævnte delelementer. Disse adresser anføres i så fald i en note i forbindelse med det aktuelle delelement.

Kun ved særlige artikelregistreringer hvor flere selvstændige artikler registreres i samme post, anføres flere Internetadresser i samme post, én for hver artikel (se kapitel 4 om registrering af artikler).

3.3 Genbrug af metadata

I Tillægsaftale til Nationalbibliografiaftalen af 22.12.1998 står der at projektet om netpublikationer også skal indeholde en redegørelse for genbrug af metadata for netpublikationer generelt.

Ud over en vurdering af muligheden for genbrug af kvalificerede metadata skulle dette også indeholde en vurdering af betydningen for resurseforbruget til den enkelte registrering når anmeldelserne indeholder kvalificerede metadata.

En egentlig empirisk undersøgelse af besparelser i resurseforbruget har det i projektperioden ikke været muligt at gennemføre.

Dels har antallet af indberetninger til såvel www.pligtaflevering.dk som til DBC's metadatablanket været begrænsede.

Dels har antallet af tilmeldte publikationer med metadata ud over de mest nødvendige været meget få.

Endelig har den tekniske løsning der på DBC automatisk skulle konvertere e-mails fra pligtaflevering og metadatablanket til MARC-format, ikke været på plads. Den vil fungere fra d. 1.9.1999.

Den del af projektet som har bestået i at vurdere genbrug af metadata, har derfor måttet indskrænke sig til at se på de begrænsede data der var for at få et indtryk af hvilken værdi de kan få i fremtiden.

Vurderingen er at især indholdsbeskrivende noter fra producentens side kan få stor betydning.

For at udvide erfaringsområdet blev den danske del af Nordisk Web Indeks som indeholder Dublin Core metadata, gennemgået. Med venlig assistance fra Anders Ardö fik vi tilsendt ca. 3.000

URL'er. Heraf var ca. 1 % egentlige publikationer der opfyldte de nationalbibliografiske optagelseskriterier. Det skyldes både niveauet i de enkelte værker/hjemmesidekomplekser, som URL'erne pegede på, men også at URL'erne pegede på værker der i langt de fleste tilfælde ikke kunne optages.

En kampagne i samarbejde med Biblioteksstyrelsen over for producenter af netpublikationer til at bruge den i fællesskab udarbejdede "Metadata i danske netpublikationer" ved produktionen af publikationerne bør gennemføres.

4 Elektroniske tidsskriftartikler

4.1 Sammenfatning

Til projektet er der gennemgået 140 elektroniske periodika på Internettet. Heraf er de 61 fundet indekseringsrelevante i online udgaven.

Online periodika	Findes i trykt udg.	Alene online	I alt
Antal gennemgået	124	16	140
Indekseres til Dansk artikelindeks	88	1*	89
Indekseringsrelevante i online udgaven	51	10	61

* FaktaLink

De 61 elektroniske periodika repræsenterer 2.320 indekseringsrelevante artikler på årsbasis.

Online artikler	Findes i trykt udg.	Alene online	I alt
Indekseres til Dansk artikelindeks pr. år	1.735**	30*	1.765
Indekseringsrelevante i onlineudgaven pr. år	1.935**	385***	2.320

* FaktaLink

** Heri indgår ikke 605 artikler fra ordinæruddagen af Ugeskrift for læger, som kun medlemmer af Den Almindelige Danske Lægeforening har adgang til.

***Heri indgår 130 artikler fra "artikelsamlinger".

Ved en nationalbibliografisk indeksering af elektroniske periodika vil man kunne opnå:

- At der gives online adgang til artikler der i trykt form indekseres til Dansk artikelindeks.
- Registrering af unikt materiale hvor unikt skal forstås sådan, at der er tale om artikler der alene eksisterer i online form, og som ellers ikke vil blive registreret.

Med hensyn til at give online adgang til artikler der i trykt form indekseres til *Dansk artikelindeks*, indekseres der ca. 19.000 tidsskriftartikler pr. år til *Dansk artikelindeks* fra trykte tidsskrifter. En indeksering af de relevante online periodika vil med 1.765 artikelindekseringer på årsbasis kunne give adgang til ca. 9,2% af indekseringerne af de trykte tidsskrifter.

Hvad det unikke angår; vil bidraget være på 385 artikler.

Kortlægningen af online tidsskrifter på Internettet er langt fra færdiggjort, og det skønnes at der vil være en del online periodika der kan bidrage til begge områder.

Hertil kommer indekseringsrelevante anmeldelser.

Af de 61 periodika er 16 titler udvalgt til katalogisering og indeksering, heraf 10 der også findes i trykt udgave, og 6 der alene findes i online form.

Til projektet er der indekseret 522 online artikler. Heraf findes de 138 alene i online form.

Ved registrering af artikler fra online tidsskrifter der i trykt form indekseres til *Dansk artikelindeks*, indstilles det at registreringen foretages ved at sætte artiklens URL på posten af indekseringen af den trykte publikation.

4.2 Definition af elektroniske periodika og artikler

Elektroniske periodika

Som periodika blandt netpublikationer betragtes: Værker hvor en helhedsvurdering afgør at indholdet består af og løbende tilføjes klart skelnelige dele der har selvstændig værdi uden for den aktuelle publiceringssammenhæng. (Se kapitel 5 om samarbejde mellem Det kongelige Bibliotek og DBC) I denne sammenhæng lægges der vægt på at publikationerne skal indeholde artikler, det vil sige indekserbart materiale
Som eksempler kan nævnes:

- Sygeplejersken <http://www.tfs.dk/>,
Søndag aften <http://www.cultur.com/> og
COM-ON <http://www.comon.dk/>

Indholdet i disse værker består primært af artikelstof som kan læses selvstændigt. Gruppen omfatter blandt andet typiske tidsskrifter med nummerering og/eller datering og visse fagligt afgrænsede hjemmesider, årspublikationer der udkommer successivt, og hvor seneste årgang ikke erstatter eller overflødiggør tidligere. De enkelte tidligere årgange vil ofte være onlinetilgængelige i lighed med den aktuelle årgang fordi tidligere års data stadig er gyldige. Det drejer sig typisk om beretningslignende publikationer. Disse årspublikationer vil stadig blive betraget som periodika uanset om indholdet er en sammenhængende beretning der ikke kan nedbrydes i enkelte dele der har værdi uden for den aktuelle publiceringssammenhæng.

Eksempel:

Konkurrenceredegørelsen <http://www.ks.dk/gammel/konkur/kon97/default.htm>

Elektroniske artikler

Elektroniske artikler skal bestå af tekst og kan være suppleret med lyd og billeder.

Lyd kan være interviews, foredrag, musik, dyrellyde etc.

Billeder kan være gengivelse af illustrationer, videooptagelser mv.

En elektronisk artikel kan i kraft af dens struktur være mindre afgrænset end en trykt artikel.

Eksempler kan være:

- Artikel med klikbar indholdsfortegnelse hvor de enkelte dele kan ligge både i et langt fortløbende dokument eller som enkeltstående dokumenter. I første tilfælde består artiklen af én fil og dermed én URL, i andet tilfælde en fil med indholdsfortegnelsen og URL plus en række underliggende filer med tilhørende URL'er.

Eksempel:

FaktaLinket om Holocaust.

FaktaLinket indeholder begge former.

Dels én fil og dermed én URL for "Hele FaktaLinket om holocaust",

<http://www.faktalink.dk/faktapas/1998/holo.fak/holohele.htm>

dels en fil med indholdsfortegnelse med URL

<http://www.faktalink.dk/faktapas/1998/holo.fak/holo.htm>

med henvisning til en række underliggende filer med tilhørende URL'er

<http://www.faktalink.dk/faktapas/1998/holo.fak/holointr.htm>

<http://www.faktalink.dk/faktapas/1998/holo.fak/holokron.htm>

<http://www.faktalink.dk/faktapas/1998/holo.fak/holokonc.htm>

<http://www.faktalink.dk/faktapas/1998/holo.fak/holoofre.htm>
<http://www.faktalink.dk/faktapas/1998/holo.fak/holobena.htm>

- Artikel med tekst og link til uddybende materiale, fx test eller anmeldelse af flere ting, fx biblioteksinstitutioners hjemmesider bestående af opsummerende tekst og links til de enkelte anmeldelser i undersøgelsen.

Eksempel:

Danske forskningsbiblioteker (masseanmeldelse af forskningsbibliotekernes hjemmesider) i Søndag aften, 1998, nr. 12.

Artiklen består af en hovedartikel, "Danske forskningsbiblioteker"

<http://www.cultur.com/981209.html>

hvorfra der henvises til "Til oversigt over forskningsbiblioteker"

<http://www.cultur.com/biblioteker/forskning.html>

her er der en oversigt over de 22 forskningsbiblioteker, der indgår i undersøgelsen, en overordnet vurdering samt links til de konkrete anmeldelser af de enkelte biblioteker:

Det Kongelige Bibliotek <http://www.cultur.com/biblioteker/kb.html>

Statsbiblioteket <http://www.cultur.com/biblioteker/statsbiblioteket.html>

Aalborg Universitetsbibliotek <http://www.cultur.com/biblioteker/auc.html>

Odense Universitetsbibliotek <http://www.cultur.com/biblioteker/oub.html>

Etc.

- Artikel med tekst og link til lyd og billeder.

4.3 Kortlægning og kategorisering af periodika

4.3.1 Kortlægning

Tidsskrifterne til projektet er fundet ved søgning på Internettet samt selektiv gennemgang af følgende oversigter over elektroniske tidsskrifter:

Danske elektroniske tidsskrifter. Statsbiblioteket.

<http://www.sb.aau.dk/sb/fagsale/danskeAc/danske.html>

Danske medier på Internettet. Freelancegruppen i Dansk Journalistforbund.

<http://sql.dj-freelance.dk/medier/>

Det elektroniske tidsskrift-bibliotek ! Århus Kommunes Biblioteker.

Projekt der udføres af Folkebibliotekerne i Århus Amt med støtte fra Biblioteksstyrelsen med det formål at opstille en hurtig indgang til danske og udenlandske elektroniske tidsskrifter af relevans for folkebibliotekernes brugere.

<http://www.aakb.bib.dk/amt/elektroniske/>

Information og Nyheder. Webguiden.

Indgang på aviser, blade og magasiner mm.

<http://www.webguiden.dk/infonyhed.html>

Nyheder og medier. Jubii.

Indgang på forskellige kategorier som elektroniske tidsskrifter, magasiner mv.

http://www.jubii.dk/Nyheder_Medier/

REX. Det Kongelige Biblioteks registrering af elektroniske tidsskrifter.

Tidsskrifterne findes ved at søge i REX2 med kommandoen op=online

NB: Opdelingen i REX 1 og REX 2 eksisterer ikke mere efter at Det Kongelige Bibliotek pr. 1.

marts 1999 har taget et nyt bibliotekssystem i brug. Det nye bibliotekssystem er baseret på adgang via Internet.

Selection of Nordic WWW Journals. The Nordic Centre of Excellence for Electronic Publishing (NordEP).

Med mulighed for at søge på de nordiske lande enkeltvist såvel som samlet.

<http://www.vtt.fi/inf/nordep/projects/webpilot/journals/>

Dette er suppleret med søgning via søgemaskinerne, især på tidsskrifttitler indekseret til *Dansk artikelindeks* som ikke har været indeholdt i ovennævnte oversigter.

I projektet er der i alt gennemgået og vurderet 140 tidsskrifter på Internettet.

4.3.2 Kategorisering

For at kategorisere de forskellige tidsskrifttyper på nettet har vi udarbejdet en niveauopdeling efter ydre forhold og kombineret dette med karakteristika efter omfang og indhold.

Niveauopdeling - efter ydre forhold

Tidsskrifter på Internettet opdelt på niveauerne 1-5 karakteriseret ved ydre forhold der blandt andet kan have betydning for tilgængeligheden og besværliggøre en indeksering:

Niveau 1: Alle - jævnfør definition på tidsskrifter på nettet.

Niveau 2: Publiceringshistorie - opsplitning i om tidsskrifter findes i trykt form eller alene er online.

Niveau 3: Nationalbibliografisk hensyn - opsplitning i om tidsskriftet i trykt form indekseres til *Dansk artikelindeks* eller ej.

Niveau 4: Adgang - opsplitning i om der er fri adgang, eller om der er password.

Niveau 5: Format - opsplitning i om tidsskriftet er tilgængelig i HTML eller PDF (eller andre formater forskellige fra HTML).

Opdeling giver 16 tidsskrifttyper på nettet karakteriseret ved ydre forhold hvortil der kan komme typen "Andre" der fx kan dække over en samling af artikler der ikke indgår i noget bestemt tidsskrift, eller typer som det vil forekomme forkert at presse ned i en af ovennævnte grupper.

Yderligere niveauer kunne fx være om der er tidsbegrænsning på hvor længe tidsskriftet er tilgængelig, fx nyeste nummer, sidste 14 numre eller løbende årgang.

Tidsskrifter på Internettet

Niveau:									
1:	<u>Tidsskrifter på Internettet</u>								
2:	<u>Trykte tidsskrifter online</u>								
3:	<u>Dansk artikelindeks</u>				<u>Ikke-Dansk artikelindeks</u>				
4:	<u>Password</u>		<u>Fri adgang</u>		<u>Password</u>		<u>Fri adgang</u>		
5:	<u>HTML</u>	<u>PDF</u>	<u>HTML</u>	<u>PDF</u>	<u>HTML</u>	<u>PDF</u>	<u>HTML</u>	<u>PDF</u>	
Type-									
nummer::	1	2	3	4	5	6	7	8	
Niveau:									
1:	<u>Tidsskrifter på Internettet</u>								
2:	<u>Tidsskrifter alene i online form</u>								
3:	<u>Dansk artikelindeks evt. tidligere</u>				<u>Ikke-Dansk artikelindeks</u>			<u>Andre</u>	
4:	<u>Password</u>		<u>Fri adgang</u>		<u>Password</u>		<u>Fri adgang</u>		
5:	<u>HTML</u>	<u>PDF</u>	<u>HTML</u>	<u>PDF</u>	<u>HTML</u>	<u>PDF</u>	<u>HTML</u>	<u>PDF</u>	
Type-									
nummer::	9	10	11	12	13	14	15	16	17

Karakteristika efter omfang og indhold

Omfangs- og til dels indholdsmæssigt kan tidsskrifterne karakteriseres i kategorierne A-D:

Kategori A: Alle artikler i fuldtekst.

Kategori B: Udvalgte artikler i fuldtekst.

Kategori C: Indholdsfortegnelser/abstrakt.

Kategori D: Dynamisk indhold.

Antal forskellige typer online tidsskrifter

I teorien er der mulighed for at kombinere sig frem til i alt 64 forskellige typer online tidsskrifter plus "Andre" så der i alt er 65 kombinationsmuligheder.

Nogle af mulighederne er kun teoretiske og den praktiske gennemgang og vurdering har vist at ikke alle kategorier bliver brugt.

Generelt er der ikke registreret nogle online tidsskrifter i kategori D med dynamisk indhold på artikelniveau. Det er her vigtigt at skelne mellem tidsskriftniveau og artikelniveau idet selve tidsskriftsiden måske godt kan karakteriseres som dynamisk, men på artikelniveau har vi som nævnt ikke set artikler som kunne være indekseringsrelevante, der har ændret sig undervejs. Ved ikke at bruge kategori D bliver de 65 muligheder reduceret med 16 til 49 typer.

I de gennemgåede tidsskrifter er "Alene Online" faldet i kategori A hvilket også var forholdsvis forudsigeligt.

Ved ikke at bruge kategori B og C i kombination med de 8 "alene online" tidsskrifttyper bliver kombinationsmulighederne yderligere reduceret med 16 fra 49 til 33 typer.

En anden reduktionsmulighed har vist sig at være kombinationen af password med kategorierne "B: Udvalgte artikler i fuldtekst" og "C: indholdsfortegnelser/abstrakt". Vi er ikke stødt på nogen af disse typer som heller ikke forekommer særlig sandsynlige. Selv om typerne i teorien ikke kan udelukkes, har vi valgt at reducere med disse kombinationer også så antallet reduceres med 8 fra 33 til 25 typer.

Typen "Alene online" kombineret med PDF (eller andre formater forskellig fra HTML) er fastholdt da den kan forekomme selv om der ikke er en trykt udgave. Ved at anvende PDF har udgiveren fuld kontrol over layout på siderne.

25 tidsskrifttyper defineret efter ydre forhold samt omfang og indhold

1A:	Trykt online - Dansk artikelindeks - Password - HTML - Fuldtekst
2A:	Trykt online - Dansk artikelindeks - Password - PDF - Fuldtekst
3A:	Trykt online - Dansk artikelindeks - Fri adgang - HTML - Fuldtekst
3B:	Trykt online - Dansk artikelindeks - Fri adgang - HTML - Udvalgte artikler
3C:	Trykt online - Dansk artikelindeks - Fri adgang - HTML
Indholdsfortegnelser/abstract	
4A:	Trykt online - Dansk artikelindeks - Fri adgang - PDF - Fuldtekst
4B:	Trykt online - Dansk artikelindeks - Fri adgang - PDF - Udvalgte artikler
4C:	Trykt online - Dansk artikelindeks - Fri adgang - PDF - Indholdsfortegnelser/abstract
5A:	Trykt online - Ikke-Dansk artikelindeks - Password - HTML - Fuldtekst
6A:	Trykt online - Ikke-Dansk artikelindeks - Password - PDF - Fuldtekst
7A:	Trykt online - Ikke-Dansk artikelindeks - Fri adgang - HTML - Fuldtekst
7B:	Trykt online - Ikke-Dansk artikelindeks - Fri adgang - HTML - Udvalgte artikler
7C:	Trykt online - Ikke-Dansk artikelindeks - Fri adgang - HTML -
Indholdsfortegnelser/abstract	
8A:	Trykt online - Ikke-Dansk artikelindeks - Fri adgang - PDF - Fuldtekst
8B:	Trykt online - Ikke-Dansk artikelindeks - Fri adgang - PDF - Udvalgte artikler

- 8C: Trykt online - Ikke-Dansk artikelindeks - Fri adgang - HTML - Indholdsfortegnelser/abstract
- 9A: Alene online - Dansk artikelindeks - Password - HTML - Fuldtekst
- 10: Alene online - Dansk artikelindeks - Password - FDP - Fuldtekst
- 11A: Alene online - Dansk artikelindeks (tidligere) - Fri adgang - HTML - Fuldtekst
- 12A: Alene online - Dansk artikelindeks (tidligere) - Fri adgang - FDP - Fuldtekst
- 13A: Alene online - Ikke-Dansk artikelindeks - Password - HTML - Fuldtekst
- 14A: Alene online - Ikke-Dansk artikelindeks - Password - PDF - Fuldtekst
- 15A: Alene online - Ikke-Dansk artikelindeks - Fri adgang - HTML - Fuldtekst
- 16A: Alene online - Ikke-Dansk artikelindeks - Fri adgang - PDF - Fuldtekst
- 17: Andre

Kategorisering af gennemgåede online tidsskrifter

Til at håndtere vurderingerne af de gennemgåede online tidsskrifter er der oprettet en database i Access. Fra denne er følgende oplysninger hentet, nogle i afskåret form for at have plads til de ønskede oplysninger i overskuelig form:

- Kat:** Kategori.
- Titel:** Tidsskriftets titel.
- Arti:** Antal indekseringsrelevante artikler pr. år.
(tallet er som hovedregel angivet som delelig med 5).
- An:** Antal indekseringsrelevante anmeldelser pr. år.
(tallet er som hovedregel angivet som delelig med 5).
- Fre-**
- kven:** Angiver hyppigheden hvormed nye artikler publiceres .
- Rel:** Angiver efter samlet vurdering med ja eller nej om tidsskriftet er relevant med henblik på indeksering til nationalbibliografien. Vurderingen er alene foretaget på grundlag af artikelstoffet - omfang og karakteren af anmeldelser har således ikke spillet ind.
- URL:** Tidsskriftets adresse på Internettet.

1A: Trykt online - Dansk artikelindeks - Password - HTML - Fuldtekst

Kat	Titel	Arti	An	Frekven	Rel	URL
01A	Ugeskrift for læger	760	165	52 pr. år	Ja	http://www.dadl.dk/ugeskrift/default.htm
01A	IT Standardnyt	20	0	10 pr. år	Nej	http://old.ds.dk/ds/it/it-nyt/frstart.htm

Kommentar

Der er registreret 2 titler i gruppe 1A, heraf er 1 vurderet relevant. Titlen giver adgang til 760 artikler pr. år og 165 anmeldelser pr. år som i dag bliver indekseret til *Dansk artikelindeks*.

En type vi godt kunne forestille os, der kommer flere af. Især de tidsskrifter der er afhængige af en abonnementsindtægt, vil have behov for at erstatte abonnement på deres trykte udgave med abonnement på online udgaven for ikke at undergrave deres egen økonomi.

Ugeskrift for læger er som det eneste tidsskrift placeret i to kategorier, dels her i 1A, dels i "3B: Trykt online - Dansk artikelindeks - Fri adgang - HTML - Udvalgte artikler". Online udgaven oplyser at:

”Efter årsskiftet (1998/99) vil indholdet på www.dadl.dk og www.dadlnet.dk adskille sig derved at størstedelen af Ugeskriftet offentliggøres på foreningens lukkede medlemsnet DADLNET, mens uddrag af Ugeskriftet i overensstemmelse med ovenstående bringes på <http://www.dadl.dk>.”

DADLNET er Lægeforeningens lukkede net på Internettet. Derfor er det kun medlemmer af Lægeforeningen der kan få adgang.

IT Standardnyt har fået nej som relevans fordi det tilsyneladende er stoppet på nettet ved udgangen af 1997 ligesom der muligvis også er uregelmæssigheder med den trykte udgave.

3A: Trykt online - Dansk artikelindeks - Fri adgang - HTML - Fuldtekst

Kat	Titel	Arti	An	Frekven	Rel	URL
03A	Dagens medicin	90	0	22 pr. år	Ja	http://www.dagensmedicin.dk/
03A	Djembe	35	0	4	Ja	http://www.djembe.dk/djembe.html
03A	Djøl-bladet	60	0	24	Ja	http://www.dioef.dk/bladet/
03A	Energi & planlægning	15	0	6 pr. år	Ja	http://www.sunmedia.dk/kronolog.htm
03A	Folkeskolen	110	62	44 pr. år	Ja	http://www.folkeskolen.dlf.org/mainpage/
03A	FødevarerNyt	15	0	4 pr. år	Ja	http://www.vfd.dk/java_enab/f_f.html
03A	Graf	40	10	7 pr. år	Ja	http://www.bogguide.dk/graf/Default.htm
03A	Journalisten	75	0	20 pr. år	Ja	http://www.journalistforbundet.dk/siab.asp
03A	Kvartalsoversigt	20	0	4 pr. år	Ja	http://www.nationalbanken.dk/nb\ nb.nsf/al
03A	Ledelse i dag	50	0	4 pr. år	Ja	http://www.lid.dk/index.asp
03A	Lederne	25	0	12 pr. år	Ja	http://www.lederne.dk/
03A	Litteraturnetmagasinet	55	24	5 pr. år	Ja	http://www.sb.aau.dk/Standart/index.html
03A	Nyt fra Sprognævnet	10	0	4 pr. år	Ja	http://www.dsn.dk/nytfnsn.htm
03A	P.o.v	30	0	2 pr. år	Ja	http://www.imv.aau.dk/publikationer/pov/
03A	Referencen	20	5	6 pr. år	Ja	http://www.bf.dk/grupper/reference/
03A	Socialpædagogen	85	10	26 pr. år	Ja	http://www.sl-
03A	Solidaritets	15	0	4 pr. år	Ja	http://www.solidaritets.dk/
03A	Sprogforum	30	0	3 pr. år	Ja	http://www.dlh.dk/dpb/infodok/sprogforu
03A	Stof	35	5	4 pr. år	Ja	http://www.narkotikaraadet.dk/
03A	Syggeplejersken	260	95	52 pr. år	Ja	http://www.tfs.dk/
03A	Uddannelse	90	0	10 pr. år	Ja	http://www.uvm.dk/gammel/uddan.htm
03A	Udvikling	20	0	4 pr. år	Ja	http://www.handicap.net/udvikling/indeks
03A	Ufo-nyt	15	0	4 pr. år	Ja	http://www.sufoi.dk/artikler.htm
03A	Årbog for Københavns	10	0	1	Ja	http://www.folkekirken.dk/stifter/kbh/aarb
03A	Bogens verden	65	0	8 pr. år	Nej	http://www.kb.dk/guests/natl/db/bv/

Kommentar:

Der er registreret 25 titler i gruppe 3A, heraf er de 24 vurderet relevante. De 24 titler giver adgang til 1.210 artikler pr. år og 1.070 anmeldelser pr. år som i dag bliver indekseret til *Dansk artikelindeks*.

En vigtig type idet der her gives mulighed for Internetadgang til artikler der i trykt udgave indekseres til nationalbibliografien.

Bogens verden har fået nej i vurderingen da det kun ligger online fra 1994-1996 i forbindelse med et scanningsprojekt i et samarbejde mellem Det kgl. Bibliotek og Danmarks Biblioteksforening.

3B: Trykt online - Dansk artikelindeks - Fri adgang - HTML - Udvalgte artikler

Kat	Titel	Arti	An	Frekven	Rel	URL
03B	Boligen	15	0	12 pr. år	Ja	http://www.bl.dk/
03B	Dansk Standard	5	0	6 pr. år	Ja	http://www.ds.dk/public/nyt-
03B	Danskeren	25	0	6 pr. år	Ja	http://www.dendanskeforening.dk/dansk
03B	Faklen	10	0	4 pr. år	Ja	http://www.faklen.dk/
03B	Fram	1	0	1 pr. år	Ja	http://www.struermuseum.dk/arkiv.htm
03B	Geologisk Nytt	10	0	6 pr. år	Ja	http://www.imf.au.dk/~geonews/index.ht
03B	Ikon	25	0	4 pr. år	Ja	http://www.ikon-
03B	Katalog	5	0	3 pr. år	Ja	http://www.brandts.dk/katalog/dk.html
03B	Kontakt	10	0	6 pr. år	Ja	http://www.ms-
03B	Kontor & it	10	0	12 pr. år	Ja	http://www.kontorogit.dk/
03B	Miljøsk	5	0	4 pr. år	Ja	http://sunsite.auc.dk/noah/miliosk/
03B	Tidsskrift for søvæsen	10	0	6 pr. år	Ja	http://svn.dk/tfs/artikler.htm
03B	Ugeskrift for Læger	155	0	52 pr. år	Ja	http://www.dadl.dk/ugeskrift/default.htm
03B	Vision	15	0	4 pr. år	Ja	http://www.kirken-paa-nettet.dk/vision/
03B	Siksak	20	0	9 pr. år	Ja	http://www.ibis.dk/publikationer/pub/zz/
03B	Økonomi & Politik	2	0	4 pr. år	Ja	http://www.dioef.dk/forlag/oekpol/
03B	Årsskrift /	10	0	1 pr. år	Ja	http://www.aba.dk/k&g3.htm
03B	Autismebladet	20	0	3 pr. år	Nej	http://www.autisme.dk/autismeb.htm
03B	Computerworld	0	0	46 pr. år	Nej	http://www.computerworld.dk/
03B	FN-bladet	0	0	6 pr. år	Nej	http://www.una.dk/
03B	Musikeren	0	0		Nej	http://www.dmf.dk/musikeren/
03B	Månedsskrift for Praktisk	0	0	12	Nej	http://www.mpl.dk/home.htm
03B	Penge & privatøkonomi	0	0	11 pr. år	Nej	http://www.penge.dk/
03B	Propaganda	15	0	4 pr. år	Nej	http://www.props.dk/
03B	Ufr nyhedsservice	0	0	12 pr. år	Nej	http://www.gadiura.dk/
03B	Ungdom & Idræt	0	0	36 pr. år	Nej	http://www.dgi.dk/nvheder/

Kommentar:

Der er registreret 26 titler i gruppe 3B, heraf er de 17 vurderet relevante. De 17 titler giver adgang til 340 artikler pr. år som i dag bliver indekseret til *Dansk artikelindeks*.

Denne gruppe yder også et vist bidrag med hensyn til online adgang til tidsskrifter der i trykt form indekseres til nationalbibliografien. Tidsskrifterne er vurderet som relevante også selv om der kun er 1 artikel pr. nummer der er publiceret online.

Eksempelvis er der fra Kontakt indekseret 62 artikler og 10 anmeldelser til *Dansk artikelindeks* i 1998. Online er der pr. år kun offentliggjort 10 artikler og ingen anmeldelser.

Ugeskrift for læger er som nævnt under 1A placeret både i 1A og 3B. Se kommentaren under 1A.

Tidsskrifter hvor de offentliggjorte artikler alene skal fungere som eksempler, er ikke kategoriseret her. Eksempelvis er Skalk der har nogle ældre udvalgte artikler, men ingen løbende publicering af nye artikler, kategoriseret under 3C fordi tidsskriftet publicerer indholdsfortegnelser og abstract til deres tidsskriftnumre.

3C: Trykt online - Dansk artikelindeks - Fri adgang - HTML - Indholdsfortegnelser/abstract

Kat.	Titel	Arti	An	Frekven	Rel	URL
03C	1066	0	0	4 pr. år	Nej	http://www.xcu.com/mmdesign99/hasting
03C	Alt om data	0	80	22 pr. år	Nej	http://www.aod.dk/aod/default.htm
03C	Analecta Romana Instituti	0	0	1 pr. år	Nej	http://www.dkinst-rom.dk/publ/arid.htm
03C	Bibliotekspressen	0	0	22 pr. år	Nej	http://www.bf.dk/bpr/
03C	Chaos	0	0		Nej	http://www.mtp.dk/catalogue?m=s&s=28
03C	Civiløkonomen	0	0	12 pr. år	Nej	http://www.fdcweb.dk/civil/default.htm
03C	Classica et Mediaevalia	0	0	1 pr. år	Nej	http://www.mtp.dk/catalogue?m=s&s=4
03C	Danish Yearbook of	0	0	1 pr. år	Nej	http://www.mtp.dk/catalogue?m=s&s=29
03C	Danmarks amtsråd	0	0	20 pr. år	Nej	http://www.arf.dk/da/danamts.html
03C	Dansk dendrologisk årsskrift	0	0	1 pr. år	Nej	http://www.arboret.kvl.dk/ddf/aarsskrifter
03C	Dansk Kunsthåndværk	0	0	4 pr. år	Nej	http://www.design.dk/magazine/
03C	Danske kommuner	0	0	40 pr. år	Nej	http://www.kl.dk/dankomm/
03C	Datatid	0	0	11 pr. år	Nej	http://www.datatid.dk/
03C	Ethnologia Europaea	0	0	2 pr. år	Nej	http://www.mtp.dk/periodicals/ethnologia/
03C	Gerontologi og samfund	0	0	4 pr. år	Nej	http://www.geroinst.dk/gerontologi%20og
03C	Global økologi	0	0	5 pr. år	Nej	http://www.ecocouncil.dk/global_økologi/
03C	Hit	0	0	7 pr. år	Nej	http://www.hmi.dk/cgi-
03C	Jern- og maskinindustrien	0	0	42 pr. år	Nej	http://www.df-jm.dk/
03C	Jordens Folk	0	0	4 pr. år	Nej	http://www.iordensfolk.dk/index.html
03C	Kvan	0	0	3 pr. år	Nej	http://www.sembosc.dk/kvan/
03C	Magisterbladet	0	0	26 pr. år	Nej	http://www.magisterbladet.dk/
03C	Mandag morgen	0	0	52 pr. år	Nej	http://www.mandagmorgen.dk/ugebrevet/
03C	Piranesi- Italienske studier	0	0	hvert 2.	Nej	http://www.mtp.dk/catalogue?m=s&s=24
03C	Praktisk økologi	0	0	6 pr. år	Nej	http://inet.uni-c.dk/~prac-
03C	Samvirke	0	0	12 pr. år	Nej	http://www.fdb.dk/SAMVIRKE/forside.ht
03C	Semiramis	0	0	Hvert 2.	Nej	http://www.ou.dk/Press/lager/LAGTIDS
03C	Sfinx	0	0	4 pr. år	Nej	http://www.hum.au.dk/sfinx/TidsskriftetS
03C	Siden Saxo	0	0	4 pr. år	Nej	http://www.sa.dk/lak/saxo.htm
03C	Tænk	0	0	10 pr. år	Nej	http://www.fr.dk/
03C	Ud & se	0	0	12 pr. år	Nej	http://www.dsb.dk/rejser_indland/dsb_ma
03C	Zapp jorden rundt	0	0	6 pr. år	Nej	http://www.ms-dan.dk/zapp/default.htm

Kommentar

Der er registreret 31 titler i gruppe 3C, heraf er ingen - i sagens natur - vurderet relevante.

4A: Trykt online - Dansk artikelindeks - Fri adgang - PDF - Fuldtekst

Kat	Titel	Arti	An	Frekven	Rel	URL
04A	Andelsbladet	80	0	25 pr. år	Ja	http://www.andelsselskab.dk/blad/indeks.htm
04A	Gamma	10	5	4 pr. år	Ja	http://www.nbi.dk/~gamma/
04A	Nyt fra UBVA	5	0	2-4 pr. år	Ja	http://www.ac.dk/UBVA/nytfraubva/Default.ht
04A	Pro & contra	5	0	1 pr. år	Ja	http://www.ams.dk/publ/tidsskrift/default.htm
04A	Råd & Resultater	90	0	12 pr. år	Ja	http://www.fs.dk/rr/fsrovs.htm

Kommentar:

Der er registreret 5 titler i gruppe 4A, alle er vurderet relevante. De 5 titler giver adgang til 190 artikler pr. år og 5 anmeldelser pr. år som i dag bliver indekseret til *Dansk artikelindeks*.

Denne gruppe tidsskrifter giver adgang til en tro gengivelse af siderne i den trykte udgave. Der kan være tekniske problemer forbundet med læsningen af disse tidsskrifter. Det kan give problemer hvis man som bruger ikke har installeret de nødvendige programmer.

Meget brugt og nærmest standard er Adobe Acrobat Reader til pdf-filer. Der gives oftest adgang til at downloade readeren på tidsskriftets hjemmeside.

For at læse tidsskriftet Gamma er det nødvendigt at installere et af programmerne gzip eller ghostview; derudover skal browseren indstilles til at klare gzip'ede filer eller læse .ps filer. Tidsskriftet har valgt denne publiceringsform for at få gengivet formler, figurer, skrifttyper etc. korrekt, og fordi det i forvejen er dette format de arbejder med, når de sætter bladet. Tidsskriftet er vurderet relevant, men det kunne overvejes om de tekniske hurdler er for komplicerede i forhold til udbyttet. En mellemrutineret bruger skal afse i hvert fald en time før end den ønskede artikel kan læses.

7A: Trykt online - Ikke-Dansk artikelindeks - Fri adgang - HTML – Fuldtekst

Kat	Titel	Arti	An	Frekven	Rel	URL
07A	Chili	140	0	12 pr. år	Ja	http://www.chili.chilinet.dk/index.phtml?se
07A	Skattechefen	35	0	4 pr. år	Ja	http://www.schultz.dk/skatchef/indexb.htm
07A	Alderens nye sider	10	0	4 pr. år	Nei	http://www.geroinst.dk/alderens%20nye%2
07A	Basunen	10	0	4 pr. år	Nei	http://www.dmf.dk/basunen/
07A	Bst Bladet	5	0	4 pr. år	Nei	http://www.bstdanmark.dk/bststkbh/bstblad
07A	Church News from	0	0	12 pr. år	Nei	http://www.folkekirken.dk/interchurch/
07A	DSI-nyhedsbrev	0	0	4 pr. år	Nei	http://www.handicap.dk/dsi/dsi-nyt.htm
07A	Export	0	0	12 pr. år	Nei	http://www.umexport.dk/homepage.htm
07A	LighedsTegn	10	0	4 pr. år	Nei	http://www.clh.dk/ligh.htm
07A	Link	0	0	4	Nei	http://www.rdrehab.dk/nvhed.html
07A	MS-revy	10	0	8 pr. år	Nei	http://www.ms-dan.dk/msrevv/msrevv.htm
07A	Nyhedsbrev / Dansk	0	0	4	Nei	http://www.davs.dk/nyhedsbrev/index.html
07A	Nyhedsbrev /	0	0	10 pr. år	Nei	http://www.ms-dan.dk/
07A	Nyhedsbrevet om	0	0	3 pr. år	Nei	http://www.ams.dk/publ/tidsskrift/default.h
07A	Nyt fra Det mellemkirkelige	0	0	6 pr. år	Nei	http://www.folkekirken.dk/Interchurch/Nyt
07A	ScreenNews	0	0	3 pr. år	Nei	http://www.ibis.dk/publikationer/pub/sn/sn-
07A	Service	10	0	11 pr. år	Nei	http://www.funktionaerforbundet.dk/servic
07A	Teknisk Skole	40	10	10 pr. år	Nei	http://www.es-c.dk/tsf/bladet.htm
07A	Tilgængelighed for alle	0	0	4 pr. år	Nei	http://www.centil.dk/magasiner.htm
07A	Vide verden, den	0	2	4 pr. år	Nei	http://www.ams.dk/publ/tidsskrift/default.h

Kommentar:

Der er registreret 20 titler i gruppe 7A, heraf er 2 vurderet relevante.

Denne kategori vil som hovedregel være vurderet som ikke-relevant da tidsskriftet i trykt form ikke indekseres til *Dansk artikelindeks*.

Undtagelser er hvor genvurdering kan komme på tale, fx Chili der sidst er vurderet (og afvist) i 1984, og Skattechefen der endnu ikke er vurderet. En anden undtagelse kan være tidsskrifter der af den ene eller anden grund ikke er blevet vurderet i trykt form med henblik på indeksering til *Dansk artikelindeks*.

7B: Trykt online - Ikke-Dansk artikelindeks - Fri adgang - HTML - Udvalgte artikler

Kat	Titel	Arti	An	Frekven	Rel	URL
07B	Alt om net	15	5	6 pr. år	Ja	http://www.altomnet.dk/altomnet/
07B	Kunst	10	0	4 pr. år	Ja	http://www.ArtGuideDenmark.dk/KUNST/
07B	Nord syd	10	0	4 pr. år	Nej	http://www.ibis.dk/publikationer/pub/ns/ns-
07B	De grafiske fag	30	5	8 pr. år	Nej	http://www.ga.dk/artikler/artikler.htm
07B	Ind og se	0	0	12 pr. år	Nej	http://www.dsb.dk/reiser_indland/dsb_mag
07B	Krumspring	0	0	9 pr. år	Nej	http://www.dgi.dk/nvheder/
07B	PC PRO	10	0	Månedli	Nej	http://www.altomnet.dk/pcpro/default.htm
07B	Pendulet	0	0		Nej	http://www.dsb.dk/reiser_indland/dsb_mag

Kommentar:

Der er registreret 8 titler i gruppe 7B, heraf er 2 vurderet relevante.

Denne kategori vil som hovedregel være vurderet som ikke-relevant da tidsskriftet i trykt form ikke indekseres til *Dansk artikelindeks*.

Undtagelser er hvor genvurdering kan komme på tale, fx Kunst der sidst er vurderet (og afvist) i 1994, og Alt om net der endnu ikke er vurderet. En anden undtagelse kan være tidsskrifter der af den ene eller anden grund ikke er blevet vurderet i trykt form med henblik på indeksering til *Dansk artikelindeks*.

7C: Trykt online - Ikke-Dansk artikelindeks - Fri adgang - HTML - Indholdsfortegnelser/abstract

Kat	Titel	Arti	An	Frekven	Rel	URL
07C	Astma-Allergi bladet	0	0	6 pr. år	Nej	http://www.astma-
07C	GameZone	0	0		Nej	http://www.aod.dk/gz/default.htm
07C	Historisk Tidsskrift	0	0	2 pr. år	Nej	http://coco.ihiku.dk/~histtid/
07C	MiljøDanmark	0	0	6 pr. år	Nej	http://www.mst.dk/publ/06000000.htm
07C	Privat computer pc	0	0	12 pr. år	Nej	http://www.aod.dk/privatcomputer/
07C	WebWorld	0	900	11 pr. år	Nej	http://www.webworld.dk/
07C	Økonomisk ugebrev	0	0	52 pr. år	Nej	http://www.ugebrev.dk/

Kommentar:

Der er registreret 7 titler i gruppe 7C, heraf er ingen relevante.

WebWorld indeholder ca. 900 anmeldelser af hjemmesider pr. år. Da der i dag registreres anmeldelser af hjemmesider i aviser og tidsskrifter, vil tidsskriftet kunne være relevant ved registrering af elektroniske anmeldelser.

8A: Alene online - Ikke-Dansk artikelindeks - Fri adgang - PDF - Fuldtekst

Kat	Titel	Arti	An	Frekven	Rel	URL
08A	Akademikerne	30	0	11 pr. år	Nej	http://www.ac.dk/info/acnvt/Default.html

Kommentar:

Der er registreret 1 titel i gruppe 8A der ikke er vurderet relevant.

9A: Alene online - Dansk artikelindeks (evt. tidligere) - Password - HTML - Fuldtekst

Kat	Titel	Arti	An	Frekven	Rel	URL
09A	FaktaLink	30	0	30 pr. år	Ja	http://www.faktalink.dk/

Kommentar:

Der er registreret 1 titel i gruppe 9A der er vurderet relevant.

For FaktaLink gælder det specielle forhold at det bliver indekseret til *Dansk artikelindeks* som var det en trykt publikation. I noten gøres der opmærksom på at det er et online tidsskrift:

”FaktaLink er et elektronisk tidsskrift der mod password er tilgængelig på <http://www.faktalink.dk>”

11A: Alene online - Dansk artikelindeks (evt. tidligere) - Fri adgang - HTML - Fuldtekst

Kat	Titel	Arti	An	Frekven	Rel	URL
11A	Forum	50	0	Uregelm	Ja	http://www.forum.kvinfo.dk/

Kommentar:

Der er registreret 1 titel i gruppe 11A der er vurderet relevant.

Forum blev i trykt udgave indekseret til *Dansk artikelindeks* frem til 1997 årg. 17, nr. 4. Herefter gik tidsskriftet på Internettet, og den trykte udgave ophørte hvormed indekseringen også holdt op.

15A: Alene online - Ikke-Dansk artikelindeks - Fri adgang - HTML - Fuldtekst

Kat	Titel	Arti	An	Frekven	Rel	URL
15A	COM-ON	60	75	dagligt	Ja	http://www.comon.dk/
15A	Filmmagasinet Scope	40	280	dagligt	Ja	http://www.scope.dk/redaktionelt/index.ht
15A	Søndag aften	25	0	12 pr. år	Ja	http://www.cultur.com/sunday.html
15A	Viden om's arkivside	80	0	52	Ja	http://www.dr.dk/videnom/arkiv.htm
15A	Art crash journal	10	0	4 pr. år	Nej	http://www.artcrash.dk/content/iournal/iou
15A	DN-torsdag	0	0	52 pr. år	Nej	http://www.dn.dk/nyheder/
15A	Højskolenvt	0	0	26 pr. år	Nej	http://www.folkehojskoler.dk/nyhed/nyhe
15A	Musik.org	0	40	Uregelm	Nej	http://www.musik.org/
15A	Nyhedsbrev /	0	0	18 pr. år	Nej	http://www.hvr.dk/nyheder/nyhed.htm

Kommentar:

Der er registreret 9 titler i gruppe 15A, heraf er 4 fundet relevante. De 4 titler vil kunne bidrage med 205 artikler og 355 anmeldelser pr. år.

Det er indtrykket at der vil kunne identificeres en række flere tidsskrifter i denne kategori.

17: Andre

Kat	Titel	Arti	An	Frekven	Rel	URL
17	Artikelarkivet (DR)	50	20	52 pr. år	Ja	http://www.dr.dk/ddr/arkiv.htm
17	Artikler (Rummet.dk)	5	0	5	Ja	http://www.rummet.dk/5_VideMere/5_vid
17	Fabritius Tengnagel &	10	0	10	Ja	http://www.dklaw.dk/vidensbase/index.html
17	Tema (DR)	50	0	52	Ja	http://inter03.dr.dk/nyheder/baggrund/arkivet
17	Artikler, Kosmos (DR)	15	0		Nej	http://www.dr.dk/harddisk/kosmos/artikler.ht

Kommentar:

Der er registreret 5 titler i gruppe 17, heraf er 4 fundet relevante. De 4 titler vil kunne bidrage med 115 artikler og 20 anmeldelser pr. år.

Det er indtrykket at der vil kunne identificeres en række flere tidsskrifter i denne kategori.

De registrerede titler kan samlet karakteriseres som artikelsamlinger. Ved nogle af samlingerne kan det for eksempel være svært at identificere nye artikler fordi nummerering/datering mangler.

Danmarks Radios online publikationer (og TV2 med flere) bør have en speciel behandling idet DR tilsyneladende sigter mod en publiceringsvirksomhed hvor Radio, TV og Internettet går op i en højere enhed. Flere og flere af DRs artikelsamlinger er også karakteriseret ved at "artiklerne" består af såvel tekst som lyd- og videofrekvenser. Det kan forekomme svært at opretholde artikelbegrebet.

4.4 Kriterier for og udvælgelse af elektroniske periodika

Det forventes at blive en forudsætning at et elektronisk periodikum for at blive vedtaget til indeksering skal falde indén for optagelseskriterierne for den nationalbibliografiske registrering af elektroniske periodika.

Den endelige udvælgelse af elektroniske periodika til indeksering vil således komme til at afhænge af definitionen på hvilke elektroniske periodika der tilhører den danske nationalbibliografi. Opgaven med at definere og afklare hvilke elektroniske periodika der hører til den danske nationalbibliografi, falder uden for dette projekts rammer.

Ved udvælgelsen af elektroniske periodika i dette projekt er der taget hensyn til indholdet af indekseringsrelevante artikler og anmeldelser ud fra kriterierne for artikeludvælgelse, herunder opfyldelse af omfangskriteriet på de 6.000 typografiske enheder samt ud fra kriterierne for anmeldelsesudvælgelse, herunder opfyldelse af omfangskriteriet på ca. 750 typografiske enheder. Elektroniske årspublikationer der indeholder artikler, er underlagt samme udvælgelseskriterier som andre periodika.

Som hovedregel er der medtaget:

- Elektroniske periodika hvor artiklerne i trykt form indekseres til *Dansk artikelindeks* under nationalbibliografien. Fravigelser kan være hvor tidsskriftet fx kun er på nettet i form af indholdsfortegnelser, abstract eller uddrag, eller hvor kun nyeste nummer er tilgængelig.
- Elektroniske periodika der kun eksisterer i online form hvor artiklerne ville være blevet indekseret til *Dansk artikelindeks* under nationalbibliografien hvis de havde været publiceret i trykt form.

Som hovedregel er der udeladt:

- Elektroniske periodika hvor der i forhold til det antal artikler der bliver publiceret, kun er meget få der opfylder omfangskriteriet, det vil sige periodika hvor der er meget arbejde med at finde de indekseringsegne artikler hvor resurserne ikke står mål med udbyttet.
- Beretningslignende publikationer som fx årspublikationer hvor indholdet er en sammenhængende beretning der ikke kan nedbrydes i enkelte dele. Eksempel: *Konkurrenceredegørelsen* <http://www.ks.dk/gammel/konkur/kon97/default.htm>

I den samlede vurdering af om et tidsskrift skal medtages eller ej, vil indgå:

- **Tilgængelighed:** Er det et teknisk vanskeligt tilgængeligt periodika hvor der kræves specielle, ikke-standardiserede programmer for at få adgang til og læse artiklerne?
- **Struktur:** Er siden logisk og funktionelt opbygget?
- **Navigation:** Er det nemt at orientere sig på hjemmesiden og klikke sig frem og tilbage mellem de forskellige dokumenter?
- **Ophav:** redaktionel stabilitet med mere.
- **Arkiverings- og kassationspolitik:** Er der grænser for hvor lang tid tidsskriftet er på Internettet, fjernes fx ældre numre efter et halvt år?

I projektet er der kun arbejdet med indeksering af artikler. Det forventes at der også vil blive iværksat en indeksering af elektroniske anmeldelser. Elektroniske anmeldelser kan i kraft af deres aktualitet komme til at spille en vigtig rolle hvorfor der ved udvælgelsen af elektroniske periodika også vil blive taget hensyn til om der bliver bragt anmeldelser, ligesom online tidsskrifter alene med anmeldelser vil kunne komme på tale.

I en driftsfase forventes den primære kilde til nyudgivne elektroniske periodika at blive den nationalbibliografiske registrering af disse. Parallelt med vurdering og behandling af de trykte periodika vil nye periodika kunne forelægges Dansk BiblioteksCenters Rådgivende Udvalg for Artikelindeksering. Hvis de elektroniske tidsskrifter der indekseres, ændrer karakter, kan de forelægges Det Rådgivende Udvalg med forslag om afgang.

Udvælgelse af periodika til projektet

Ved udvælgelsen til projektet er der lagt vægt på:

- at få så mange forskellige typer af elektroniske tidsskrifter repræsenteret.
- at tilgodese tidsskrifter der i trykt form indekseres til nationalbibliografien.
- at få en emnemæssig spredning i udvalget.
- at lave en kvalitetsmæssig vurdering af de tidsskrifter der ikke er vurderet til nationalbibliografien.

Følgende 16 elektroniske tidsskrifter er udvalgt og katalogiseret til projektet:

3A: trykt online - Dansk artikelindeks - Fri adgang - HTML - Fuldtekst

Djembe: Tidsskrift for afrikansk kultur og verdensmusik.

Energi & Planlægning. Sun Media.

Kvartalsoversigt. Danmarks nationalbank.

Referencen. Bibliotekarforbundet, Faggruppen for referencearbejde.

Solidaritet. Venstresocialisterne.

Sygeplejersken. Dansk Sygeplejeråd.

Uddannelse. Undervisningsministeriet.

3B: trykt online - Dansk artikelindeks - Fri adgang - HTML - Udvalgte artikler

Tidsskrift for søvæsen. Søe-Lieutenant-Selskabet.

4A: trykt online - Dansk artikelindeks - Fri adgang - PDF - Fuldtekst

Andelsbladet. Danske Andelsselskaber.

Råd & resultater. Forbrugerstyrelsen.

9A: alene online - Dansk artikelindeks - Password - HTML - Fuldtekst

FaktaLink. Dansk BiblioteksCenter.

11A: alene online - Dansk artikelindeks - Fri adgang - HTML - Fuldtekst

Forum for køn og kultur. Kvininfo.

15A: alene online - Ikke-Dansk artikelindeks - Fri adgang - HTML - Fuldtekst

Musik.org. IFPI Danmark og Nat&Dag.

Søndag aften. www.cultur.com.

Scope. Scope.

COM-ON.COM-ON

4.5 Niveau og format for registrering af elektroniske periodika som værtspublikationer

På grundlag af en nationalbibliografisk katalogisering af de elektroniske periodika udtrækkes en række oplysninger til brug for oprettelse af en værtspublikationspost (VP).

Det er under overvejelse at supplere vp-posten med administrative data som for eksempel angivelse af første og ved ophør sidste nummer indekseret - eventuelt ved løbende indeksering nyeste nummer der er indekseret. I de enkelte artikelposter indgår der oplysninger fra vp-posten der er med til at identificere artiklen.

Fordelene ved at operere med vp-oplysninger frem for at katalogisere artikelposterne enkeltvis som monografi-lignende elektroniske dokumenter er:

- Klar afgrænsning af hvad der skal gennemses.
- Dokumentation og overblik i en nationalbibliografisk sammenhæng for hvad der er gennemset og registreret.
- Genbrug af oplysninger til brug for identifikation af artiklen.
- Sammenhæng mellem behandling af tidsskrifter der både er trykte og elektroniske.

I projektet har vi selv katalogiseret de udvalgte tidsskrifter. Det forventes at Det kgl. Bibliotek vil stå for den nationalbibliografiske katalogisering af elektroniske tidsskrifter.

Format for periodika

De fastlagte felter til katalogiseringen af periodika er defineret ud fra hvilke oplysninger der er nødvendige for at identificere periodika og skabe sammenhængen mellem periodika-posterne og artikelposterne.

Oversigt over anvendte felter i vp-katalogisering

001	Postens ID-nummer
004	Kode for poststatus og posttype
008	Generelle søgekoder for bibliografiske materialer
009	Kode for materialebetegnelse
010	DanBib ID-nummer (DanBib)
022	ISSN
032	Kode for nationalbibliografi eller fagbibliografi
041	Sprogkoder
245	Titel
250	Udgavebetegnelse
255	Nummerering og datering (periodika)
260	Publicering, distribution el. lign.
500	Note om et periodikums frekvens
504	Indholdsbeskrivende note
505	Note om art eller form
508	Note om sprog og alfabet
512	Note til beskrivelse
523	Note om udgivelse i andre materialetyper
525	Note om komplekse forhold til andre periodika
539	Note om grundlaget for katalogiseringen
700	Personnavn

- 710 Korporationsnavn
- 856 Elektronisk lokalisering og adgangsmåde
- 860-- Tidligere titel, senere titel ...
- 900 Henvisning fra personnavn
- 910 Henvisning fra korporationsnavn

Mønsterkatalogisering af elektronisk vp – blandt andet uden klassemærke og emneord, men med oplysninger om bl.a. frekvens til brug for arbejds gange

- 004 00 *rn*ae
- 008 00 *tp*uc*a1997*bdk*cm*hp*ldan*v0
- 010 00 *aD150011430*b8
- 245 00 *aSøndag aften
- 260 00 *bwww.cultur.com*c1997-
- 001 00 *aI013031*b000008*c19981105*d19981105*fa
- 009 00 *aa*gxe
- 032 00 *aIDP9848
- 255 00 *aFebruar 1997
- 500 00 *aHver måned
- 505 00 *aOnline tidsskrift
- 512 00 *aKatalogiseret d. 5.11.1998
- 539 00 *aBeskrivelsen baseret på: November 1998
- 710 00 *0*awww.cultur.com
- 856 00 *uhttp://www.cultur.com/

4.5.1 Praksis for enkelte elementer og noter: Værtspublikationer

Frekvens – felt 008, 500

I 008 *c har vi givet koden m for opdatering 2 gange om ugen mens vi i 500 har skrevet "Opdateres 2 gange om ugen med kommentarer og hver 14 dag med artikler". Dvs. frekvensen angår vp'en og ikke opdatering af artikelstof!

Eksempel fra Forum for køn og kultur:

"Vi satser på 2 nye kommentarer om ugen i rubrikken PÅ KANTEN.
KULTURZONEN og FEATURES: nyt hver 14. dag.
FORSKNING og GLOBALT hver måned".

Nummerering og datering (periodika) – felt 255

Beslutning: vi angiver som det står i tidsskriftet, dvs. citat.

I artikelpostens felt 557 *v angives nummerering/datering i den mest praktiske og sorteringsvenlige form.

En nummerering der er overført fra den trykte udgave, citeres uden videre selv om det kan forekomme forkert. Et tidsskrift kan eksempelvis være udgivet 2 år på nettet, men alligevel være betegnet som 98.årgang, idet den trykte udgaves nummerering er overført til onlineudgaven. En korrektion af de misvisende oplysninger - fx 98. i.e. 2. årgang - kunne være risikofyldt i den forstand at der altid vil være en mulighed for at ældre årgange af den trykte udgave bliver gjort onlinetilgængelige hvorved den konstruerede årgangsbetegnelse bliver forkert

Note om et periodikums frekvens - felt 008, 500

Der er nogle faste formuleringer i formathåndbogen der hører sammen med koden i 008 *c, fx kvartalsvis eller hver anden måned. Hvis tidsskriftet angiver 4 numre om året eller 6 numre om året, kan det være en nuance i forhold til de faste formuleringer der følger koden i 008 *c.

Vi "oversætter" koden til det der passer, fx q for 4 numre om året selv om q står for kvartalsvis. I 500 skrives de faste formuleringer hvis de passer, men tidsskriftets angivelse foretrækkes, fx 4 numre om året.

Note til beskrivelsen – felt 512

Forskel i hvor højt omfang et online tidsskrift gengiver den trykte udgave, kan gengives i note:
Eksempel: fra Sygeplejersken

Fra og med 1998, nr. 18 fuldtekst, tidligere numre kun udvalgte artikler.

Note til beskrivelsen – felt 512

Forslag til standardnoter:

Artikler fra den trykte udgave i redigeret online udgave.

Artikler fra den trykte udgave samt i mindre omfang stof som ikke er med i den trykte version.

Artikler fra den trykte udgave i redigeret online-udgave samt i mindre omfang stof som ikke er med i den trykte version.

Udvalgte artikler fra den trykte udgave.

Udvalgte artikler fra den trykte udgave i redigeret online udgave.

4.6 Kriterier for selektion af elektroniske artikler

Vi følger som udgangspunkt udvælgelseskriterierne for trykte artikler.

Faglige artikler på over 6000 typografiske enheder medtages normalt. Som artikler betragtes også interviews og referater af videnskabelige og faglige møder samt bibliografier. Debatindlæg til indekserede artikler medtages. Skønlitterære bidrag som formodes ikke tidligere at være udkommet på dansk, medtages. Ledere, reportager samt referater af og afsnit fra bøger registreres ikke. Artikler om foreningers og institutioners interne forhold udelades med undtagelse af artikler om deres historie. Enkelte aforismer, citater, vittigheder og lignende registreres ikke. Artikler der ikke opfylder omfangskriteriet, kan medtages hvis man f.eks. skønner at emnet er vigtigt og hidtil ikke beskrevet.

I forhold til det supplerende materiale som lyd og billeder har vi sagt at hvis teksten er under 6.000 enheder, skal den udgøre en dominerende del af artiklen. Eksempelvis er der interviews der er publiceret alene som lydfiler eventuelt med et par liniers indledning eller spørgsmålene gengivet i tekst. Disse artikler er ikke medtaget, men det er et udvælgelseskriterium der bør holdes øje med.

Eksempel:

På bølge af en succes. Interview med gruppen Skunk Anansie i tidsskriftet musik.org
http://www.musik.org/cgi-bin/article_user?op=search_display&article_id=7469&category_id=6&date=all&order_by=date_desc&num_articles=10&skip=

4.7 Niveau og format for registrering af elektroniske artikler

Oversigt over anvendte felter i artikelkatalogisering

001	Postens ID-nummer
004	Kode for poststatus og posttype
008	Generelle søgekoder for bibliografiske materialer
009	Kode for materialebetegnelse
010	DanBib ID-nummer (DanBib)
016	ID-nummer på værtspublikation
032	Kode for nationalbibliografi eller fagbibliografi
041	Sprogkoder
086	Verbalisering af klassifikationsnotation
245	Titel og ophavsangivelse
440	Seriebetegnelse i materialets form
504	Indholdsbeskrivende note
505	Note om art eller form
506	Note om anledning til udgivelse
507	Note om sprog og alfabet
508	Note til beskrivelsen
509	Note om værkets bibliografiske historie
510	Note om udgivelse i andre materialetyper
532	Note om litteraturhenvisninger og registre
557	Periodikum som værtspublikation for I-analyse
600	Personnavn som emneord
610	Korporationsnavn som emneord
652	DK5-klassemærke, inkl. alfabetisk underdeling
666	Kontrolleret DBC emneord
700	Personnavn
710	Korporationsnavn
856	Elektronisk lokalisering af adgangsmåde
900	Henvisning fra personnavn
910	Henvisning fra korporationsnavn
966	Henvisning til kontrolleret DBC emneord

Mønsterkatalogisering af elektronisk artikel

001 00 *aI014378*b000008*c19990421*d19990421*fa
004 00 *rn*ai
008 00 *ta*rap*uf*a1998*v0*bdk*ldan
009 00 *aa*gxe
010 00 *aD150027434*b8
016 00 *aI003018
032 00 *aIDA199916
245 00 *aFra bog til film
504 00 *aSiden begyndelsen har filmmediet benyttet sig af bogen som råmateriale og
inspirationskilde til sine egne fiktioner. Her specielt om amerikansk film
532 00 *aMed Internetadresser

557 00 *aScope [online]*j1998*V1998, jun.*v1998, jun.
652 00 *0*m77.69863
666 00 *0*ffilm
666 00 *0*famerikansk film
666 00 *0*flitteratur
666 00 *0*ffilmatiserede bøger
666 00 *0*ffilmatisering
666 00 *0*fbøger
700 00 *0*aLinde*hJens Christian
856 00 *uhttp://www.scope.dk/redaktionelt/artikler/bogtilfilm/tekst.htm=

4.7.1 Praksis for enkelte elementer og noter: Artikler

Udgivelsesår – felt 008

Her vælges det år der svarer til tidsskriftets nummerering/datering.

Sidetalsangivelse – felt 300, 512

For pdf-filer der ligger som hele tidsskriftnumre, er der behov for at kunne angive nærmere sidetalsangivelse. Sidetalsangivelse bruges ikke ved online hvorfor felt 512 er anvendt. Sidetallet angives både i tidsskriftet og i den pågældende reader til pdf-filen:

Eksempel:

Artiklen "Intet tegn på samarbejde" i Andelsbladet nr. 3, 1999 har i noten fået angivet:
"Sideangivelse i tidsskriftet: S. 62-65. Sideangivelse i Acrobat Reader: P. 29-32".

Materialebetegnelse – felt 009, 557

Problem med titler med trykt forlæg

eks.: Sygeplejersken

Vi vil gerne kunne skelne to identiske artikelstitler fra henholdsvis online og trykt udgave i visformaterne. Hvis vp-oplysningerne indgår i alle visformater og der på den ene eller anden måde skelnes i titlen på vp-niveau mellem trykt og online udgave, skulle det være tilstrækkeligt. De identificerende oplysninger skal overføres til felt 557 i artikelposterne.

På værtspublications- og bogområdet vil man få forskellige former i 009 *g, for eksempel [tekst (online)], [billeder (online)] og [elektronisk materiale (online)].

Det kan imidlertid blive misvisende at have én af disse betegnelser i 557 da de enkelte artikler kan være forskellige fra hovedkatalogiseringen, for eksempel hvis vp'en har tilføjelsen [tekst online] og der så kommer en musikartikel med lydclip eller en arkitekturartikel overvejende bestående af illustrationer. Da tilføjelsen er en del af titlen, vil vi så skulle operere med forskellige vp-udformninger for denne samme vp hvilket vil være højst upraktisk.

Derfor vælger vi den specifikke betegnelse [online] som tilføjelse til titlen i felt 557. I artikelkatalogiseringens øvrige felter må der så gøres nærmere rede for materialets indhold og form. Det svarer også til praksis med hensyn til angivelse af artiklens sprog hvor det gives på artikelniveau og ikke på vp-niveau.

Værtspublicationsniveau

009 *aa *gxe
245 *aværtspublicationstitel
eks. Sygeplejersken

Artikelniveau

009 *aa *gxe
557 *aværtspublicationstitel [tekst (online)]
eks. Sygeplejersken [tekst (online)]

Lokaliseringsoplysninger – felt 856

Vi har i tilfælde hvor den trykte udgaves katalogisering er genbrugt, og der ved denne katalogisering er slået flere artikler sammen, angivet flere URL'er i 856.

Baggrunden for at slå flere artikler sammen kan bl.a. være at artiklerne dækker samme emne, men hver for sig ikke vil kunne opfylde omfangskriteriet. Derudover bliver artikler slået sammen hvor det drejer sig om temabehandling hvor det vil forekomme unaturligt at splitte artiklerne op. Teknisk mangler der at blive udviklet en kobling mellem titlerne og de respektive URL'er.

4.8 Registreringsmåde

Der skal overordnet foretages et valg om trykte indekserede artikler der publiceres online skal katalogiseres selvstændigt, eller om registreringen af online publikationen skal ske ved at påsætte URL på posten af indekseringen af den trykte publikation.

I første omgang tænkes der kun på artikler fra periodika hvor der er direkte relation på værtspublicationsniveau mellem den trykte udgave og online udgaven, det vil sige hvor Internetpublikationen er en online udgave af den trykte udgave.

Der kan opstilles to modeller:

Model 1

Artikler fra online periodika der i trykt form indekseres til *Dansk artikelindeks*, registreres ved at sætte URL på posten af indekseringen af den trykte publikation.

Artikler fra periodika der alene findes i online form, registreres med en selvstændig katalogisering.

Model 2

Artikler fra online periodika registreres med en selvstændig katalogisering uanset om de i trykt form indekseres til *Dansk artikelindeks*, eller om de alene eksisterer i online form.

Argumenter for model 1

- Der gives umiddelbart online adgang til artikler i fuldtæksst der i trykt form indekseres til *Dansk artikelindeks*
- Model 1 vil være forholdsvis resursebesparende i forhold til model 2.

Argumenter mod model 1

- Et grundlæggende brud med opfattelsen af at hver selvstændige udgivelsesform bør have sin egen selvstændige katalogisering.
- Online udgaven af en trykt artikel er ikke nødvendigvis identisk med den trykte artikel. Der er således eksempler på at online udgaven mangler oplysninger i forhold til den trykte udgave, fx i form af illustrationer som skemaer, fotos mm. Det omvendte er også tilfældet hvor online udgaven indeholder mere end den trykte udgave, fx bilag.
- For biblioteker der ikke har den trykte udgave, kan posterne opfattes som skæve da katalogiseringen først og fremmest sigter på den trykte udgave mens de kun har adgang til online udgaven.

Argumenter for model 2

- Princippet om at hver selvstændige udgivelsesform bør have sin egen selvstændige katalogisering, opretholdes.
- Registreringsmåden afspejler direkte den tvivl der findes, om indholdet i online udgaven er identisk med indholdet i den trykte udgave

Argumenter mod model 2

- Søgemæssigt vil en bruger skulle skelne mellem katalogiseringer på henholdsvis trykte og online udgaver af samme artikler.
- Model 2 vil være forholdsvis mere resursekrævende end model 1.

Forudsætninger for valg af model 1

- Ved valg af model 1 bør der være mulighed for at give oplysninger om specielle forhold vedrørende Internetudgaven i katalogiseringen af den trykte post, i note fx "For Internetudgaven gælder: ...".
- Søgemæssigt af hensyn til downloading til bibliotekernes kataloger samt for kontrol og opdatering af URL'en vil det være et krav at publikationer der er online, kan afgrænses. Betingelsen for valg af model 1 er at det teknisk gøres muligt at udtrække de katalogiseringer af trykte artikler der har fået tilføjet en URL.
- Hvis model 1 vælges, skal det ske med et generelt forbehold mod at udgaverne er identiske.

Øvrige forhold ved valg mellem model 1 og model 2

- Hvad angår downloading til bibliotekernes kataloger, er det vigtigt at være opmærksom på at artikler er på analyseniveau og ikke består af selvstændige fysiske enheder til for eksempel udlån. Selv om model 1 vælges på artikelniveau bør værtspublikationerne fortsat have en selvstændig katalogisering af både den trykte udgave og online udgaven.
- Valg af registreringsmåde bør også overvejes i lyset af sammenskrivningsproblematikken om man ved katalogiseringer af trykte og online versioner af samme artikel skal gå ind i de respektive poster og gøre opmærksom på at artiklen også findes i trykt eller online version. I dag påføres oplysningerne katalogiseringerne af de trykte udgaver hvis en artikel har været publiceret i to forskellige indekserede værtspublikationer. Ved valg af model 1 er det ikke noget problem mens der skal tages stilling til om oplysningen skal på i de respektive katalogiseringer ved valg af model 2.

Indstilling

Der skulle teknisk ikke være noget i vejen for at forudsætningerne for valg af model 1 kan opfyldes. Ved registrering af artikler fra online tidsskrifter der i trykt form indekseres til *Dansk artikelindeks*, indstilles det at registreringen foretages efter model 1, det vil sige ved at sætte artiklens URL på posten af indekseringen af den trykte publikation.

4.9 Indekseringserfaringer

3A: trykt online - Dansk artikelindeks - Fri adgang - HTML - Fuldtekst

Djembe: Tidsskrift for afrikansk kultur og verdensmusik.

Der er indekseret 66 artikler i Djembe, fra nr. 13 (1995) til nr. 26 (1998).

Specielle forhold:

Forhold til trykt udgave

Online udgaven kommer først nogle måneder efter den trykte udgave. Således er der d. 4.5.1999 kun lagt enkelte artikler ind online fra nr. 27 (jan. 1999), og kun indholdsfortegnelsen er tilgængelig for nr. 28 (april 1999).

Der er et nummer, nr. 22 (1997), der ikke er lagt ind online af tidsskriftets redaktion.

Enkelte artikler er heller ikke gjort klikbare, men det er helt klart tidsskriftets intention at være fuldtekst.

Online udgaven indeholder i nogle tilfælde artikler i både dansk og engelsk version hvor den trykte udgave kun har én version.

Parallele sprog

Nogle af artiklerne ligger både i en dansk og en engelsk version med hver sin URL.

Eksempel:

I Djembe nr. 23 (1998) henvises der fra indholdsfortegnelsen til:
"The riddle about the African runners (English version)
Gåden om de afrikanske løbere (dansk version)".

I projektet har vi alene oprettet en post på den version, der svarer til den trykte udgaves. I en driftsfase vil vi foreslå at oprette to selvstændige poster der henviser til hver sin URL.

Indholdsfortegnelse

Indholdsfortegnelsestitlet korresponderer ikke altid med artiklernes titler. Enten er de formuleret på en anden måde, eller også er de tildels oversat.

Eksempel:

I Djembe nr. 20 (1997) henvises der fra indholdsfortegnelsen fra "Konnakol - en måde at lære rytmer på (DK)" til artiklen med titlen "Takita? Ta-ka-di-mi!".

I Djembe nr. 17 (1996) henvises der fra indholdsfortegnelsen fra "Hispanola: Slave Island in the Carribean (DK)" til artiklen med titlen "Slavernes ø".

Energi & Planlægning. Sun Media.

Der er indekseret 39 artikler i Energi & Planlægning fra 1996, nr. 1 til 1998, nr. 4/5.

Specielle forhold:

Forhold til trykt udgave

Der mangler ind imellem dele af den trykte udgave i online udgaven.

Eksempel:

I artiklen "Målgrupper og struktur ved energistyring i procesindustrien", i Energi & planlægning 1998, nr. 3, er der således til sidst angivet:
"(Der henvises til 2 figurer, der kun findes i den trykte udgave)".

URL

Artiklerne er indekseret i februar 1999. Ved eftersyn d. 4.5.1999 kunne det konstateres at Energi & planlægning havde fået eget domænenavn så urlerne på artiklerne i stedet for at starte med <http://www.sunmedia.dk/> nu starter med <http://www.ep.sunmedia.dk/> - konsekvensen er at de 39 poster skal tilrettes.

Nummerering/datering

Ved nogle af artiklerne fremgår det direkte af artiklen hvilket nummer artiklen stammer fra.

Eksempel:

I artiklen "Samsø - vedvarende energi-ø", i Energi & planlægning 1997, nr. 6, er der trykt: "Energi & Planlægning 6-97".

mens det ved artiklen "Industriel tørring med kraftvarme", i Energi & planlægning 1998, nr. 4/5, ikke fremgår hvilket nummer artiklen optræder i. Oplysningen er hentet fra indholdsfortegnelsen og kunne til nød fortolkes ud fra URL'en: http://www.ep.sunmedia.dk/1998/4-5_98/kv-tor.htm.

Indholdsfortegnelse

I enkelte tilfælde korresponderer indholdsfortegnelsens titler ikke med artiklernes titler.

Eksempel:

I Energi & planlægning 1997, nr. 3, henvises der fra indholdsfortegnelsen fra "Bølgeenergi - fremtidens energikilde." til artiklen med titlen "Fremtidens energi".

Kvartalsoversigt. Danmarks Nationalbank.

Der er indekseret 0 artikler i Kvartalsoversigt.

Specielle forhold:

Parallele sprog

Tidsskriftet ligger i 2 versioner, en dansk og engelsk med hver sin URL som udgangspunkt. Den engelske version udkommer ca. en måned senere end den danske. Fra den danske side med oversigt over numre der er angivet som:

Kvartalsoversigt, 1. kvartal 1999 (fuldtekst)
Kvartalsoversigt, 4. kvartal 1998 (fuldtekst)
Kvartalsoversigt, 3. kvartal 1998 (fuldtekst)
Kvartalsoversigt, 1. kvartal 1998 (fuldtekst)

Der er link til siden med den engelske version:

"En engelsk udgave foreligger omkring en måned senere".

hvor der er oversigt og indgang til de enkelte numre på engelsk:

Monetary Review - 1st Quarter 1999 (full text)
Monetary Review - 4th Quarter 1998 (full text)
Monetary Review - 3rd Quarter 1998 (full text)
Monetary Review - 2nd Quarter 1998 (full text)

I en driftsfase vil vi kun registrere den danske version.

Referencen. Bibliotekarforbundet, Faggruppen for referencearbejde

Der er indekseret 46 artikler i Referencen fra 1996, nr. 1, til 1998, nr. 6.

Specielle forhold:

Nummerering/datering

Det er ikke alle artikler hvorpå man kan se hvilket nummer den pågældende artikel tilhører.

Indirekte kan det ses via URL.

Eksempel:

Referencen nr. 5, 1997

<http://www.bf.dk/grupper/reference/refnr597/page3.htm>

eller via link i sideopsætningen

| Referencen nr. 5, 97: index |

Endelig fremgår nummereringen af indholdsfortegnelsen

"REFERENCEN ÅRG. 27, NR. 5 (1997)"

Solidaritet. Venstresocialisterne

Der er indekseret 0 artikler i Solidaritet.

Sygeplejersken. Dansk Sygeplejeråd

Der er indekseret 214 artikler i Sygeplejersken fra 1998, nr. 1, til 1998, nr. 52.

Specielle forhold:

Indholdsfortegnelse

Fra Hovedsiden klikker man sig ind på "Artikel-arkiv" og derfra videre til "Indhold". Her kommer man ind på en side (i ramme) med overskriften "INDHOLDSFORTEGNELSER" hvor der år for år henvises til de enkelte numre.

Eksempel:

"1998
1 - 2 - 3 - 4 - 5 - 6 - 7 - 8 - 9 - 10 - 11 - 12 - 14 - 15 - 16 - 17 - 18 - 19 - 20 - 21".

På siden var der en henvisningsfejl idet numrene fra 1998, nr. 34 til 1998, nr. 52 alle henviste til 1998, nr. 34. Vi henvendte os pr. e-mail til tidsskriftet der rettede fejlen:

"Der er en fejlhenvisning i jeres arkiv over Sygeplejersken - indhold idet alle numre fra nr. 34 til nr. 52 i 1998 henviser til samme URL:

<http://www.tfs.dk/indhold/1998/34/indhold.htm>

Vi har fundet ud af at udskifte nr. i URL'en, men det var måske rart at få det rettet.

Vi indekserer artiklerne i Sygeplejersken online i et projekt om indeksering af elektroniske tidsskrifter på Internettet. Indekseringerne skal med tiden blive onlinetilgængelige i Bibliotekernes fælles database, DanBib.”

Ved indekseringen tilrettede vi URL'en i indholdsfortegnelsen ved at tallet for det ønskede nummer blev indsat i stedet for 34 således at

<http://www.tfs.dk/indhold/1998/34/indhold.htm>

blev ændret til

<http://www.tfs.dk/indhold/1998/35/indhold.htm>

osv.

Forhold til trykt udgave

Tidsskriftet indeholder frem til 1998, nr. 17, kun udvalgte artikler og ligger derefter fuldtekst.

Fra den trykte udgave kan citeres:

"Online versionen af Sygeplejersken opdateres hver torsdag med stof der udkommer i det trykte blad dagen efter".

Sygeplejersken 1999, nr. 12/13 s. 56.

I 1998 er der fra den trykte udgave registreret 24 debatter. Debatterne er ikke registreret i online udgaven da der i Indoreg projektet ikke er oprettet posttyper hertil.

Uddannelse. Undervisningsministeriet.

Der er indekseret 0 artikler i Uddannelse.

Specielle forhold:

Tidsskriftet ligger fuldtekst fra september 1995, nr. 7, til december 1997, nr. 10, i alt 24 numre med over 10 artikler pr. nummer.

Vi kontaktede tidsskriftets redaktion for at høre om det fortsat ville komme på nettet. De forklarede at den manglende opdatering skyldtes tekniske problemer, men at det var planen at tidsskriftet fortsat skulle udkomme i en online version. Det er imidlertid endnu ikke sket.

3B: trykt online - Dansk artikelindeks - Fri adgang - HTML - Udvalgte artikler

Tidsskrift for søvæsen. Sø-Lieutenant-Selskabet

Der er indekseret 0 artikler i Tidsskrift for søvæsen.

Specielle forhold:

Forhold til trykt udgave

Der er et eksempel på at et nummer på online udgaven ikke stemmer overens med den trykt udgaves nummerering. Uoverensstemmelsen er øjensynlig opstået som følge af en åbenlys fejl fra onlineredaktionens side.

Eksempel:

Artiklen "Demap de hvad for noget?" af Kommandør K.Aa. Larsen er trykt i "Årg. 169, nr. 1 (1998)", men er i indholdsfortegnelsen til online udgave angivet som "nr. 3/jun 98".

Vi katalogiserer altid nummerering/datering som den står i online udgaven uanset uoverensstemmelse.

Vi undersøger ikke om der er overensstemmelse, men hvis vi bliver opmærksom på åbenlyse fejl så angives det i katalogiseringen af online udgaven i note:

"Online nummerering forskellig fra trykt udgave: Årg. 169, nr. 1 (1998)".

I katalogisering af trykt udgave kan afhængig af valg af løsning af sammenskrivningsproblematikken angives:

"Trykt nummerering forskellig fra online udgave: nr. 3/jun 98".

4A: trykt online - Dansk artikelindeks - Fri adgang - PDF - Fuldttekst

Andelsbladet. Danske Andelsselskaber.

Der er indekseret 14 artikler i Andelsbladet fra 1999, nr. 1/2, til 1999, nr. 3.

Specielle forhold:

Forhold til trykt udgave

Andelsbladet udgives hver 14. dag. Online versionen offentliggøres først 14 dage efter den trykte udgivelse.

Lokalisering

Ved klik på det enkelte nummer på siden med indholdsoversigten over tilgængelige numre åbnes en pdf-fil med hele tidsskriftnummeret. Det er ikke muligt at give direkte link til den enkelte artikel.

For at give brugeren mulighed for at lokalisere den ønskede artikel har vi i noteform dels angivet sidetal i tidsskriftet, dels sidetal i Acrobat Reader.

Eksempel:

Artiklen "Intet tegn på samarbejde" i Andelsbladet nr. 3, 1999, har i noten fået angivet:

"Sideangivelse i tidsskriftet: S. 62-65. Sideangivelse i Acrobat Reader: P. 29-32".

Råd & resultater. Forbrugerstyrelsen.

Der er indekseret 5 artikler i Råd & resultater fra 1999, nr. 1.
Specielle forhold:

Lokalisering

De enkelte artikler ligger som selvstændige pdf-filer hvorfor det er muligt at give direkte link til den ønskede artikel.

Behøvet for særskilt sidetalsangivelse for artiklen i tidsskriftet og i Acrobat Reader er således ikke påkrævet i samme grad som ved Andelsbladet hvor der henvises til hele tidsskriftet.

Imidlertid kan vi ikke altid gå ud fra at det snit tidsskriftredaktionen har lagt på hvad der opfattes som en artikel og dermed skal med i en pdf-fil, svarer til den afgrænsning vi ved indeksering vil foretage.

For at tage højde for dette har vi valgt i noten at angive dels sidetal i tidsskriftet, dels sidetal i Acrobat Reader.

Eksempel:

Artiklen "Spis mere af årstidens frugt og grønt" i Råd & resultater nr. 1, 1999, har i noten fået angivet:
"Sideangivelse i tidsskriftet: S. 13-15. Sideangivelse i Acrobat Reader: P. 1-3".

Beslutningen om altid at angive sidetal for artikler i pdf-filer understøttes af at bladet Teknik & miljø der er indhæftet i og indekseres sammen med Råd & resultater, ligger som én pdf-fil.

Eksempel:

Teknik & miljø, Årg. 39, nr. 1 (1999), indhæftet i Råd & resultater nr. 1, 1999, ligger som en pdf-fil med 2 artikler hvoraf kun den ene er registreret.

9A: alene online - Dansk artikelindeks - Password - HTML - Fuldtekst

FaktaLink. Dansk BiblioteksCenter.

Der er indekseret 67 artikler i FaktaLink fra 1996-07-03 til 1998-12-28.
Specielle forhold:

URL

Artiklerne indeholder klikbare indholdsfortegnelser hvor de enkelte dele ligger både i et langt fortløbende dokument og som enkeltstående dokumenter. I FaktaLink henvises til den URL hvor der er indgang til begge muligheder.

11A: alene online - Dansk artikelindeks - Fri adgang - HTML - Fuldtekst

Forum for køn og kultur. Kvinfo.

Der er indekseret 2 artikler i Forum for køn og kultur fra 1998-05-11 og 1998-07-21.

Nummerering/datering

Der er ofte angivet en dato for artiklen i indholdsfortegnelsen der er forskellig fra en "Sidst opdateret"- dato på artiklens side.

Eksempel:

Artiklen "Enquists perversiteter" indeholder på artikelsiden sætningen "Sidst opdateret 13. maj 1998" mens der i indholdsfortegnelsen henvises til: "11-05-1998".

Indholdsoversigtens dato forekommer at være fast. Selv om vi her er i tvivl om hvilken betydning opdateringsdatoen har, og om datoen angår artiklen overhovedet, har vi valgt at følge princippet om at det er oplysningerne på artikelsiden, der tæller.

15A: alene online - Ikke-Dansk artikelindeks - Fri adgang - HTML - Fuldtekst

Musik.org. IFPI Danmark og Nat&Dag

Der er indekseret 0 artikler i Musik.org.

Specielle forhold:

Musik.org kan ikke opfylde kravet om at tekst skal være en dominerende del af artiklen i forhold til supplerende materiale som lyd og billeder.

Tidsskriftet indeholder for eksempel interviews hvor spørgsmålene er gengivet i tekst mens svarene alene er publiceret som lydfiler.

Eksempel:

På bølge af en succes. Interview med gruppen Skunk Anansie i tidsskriftet musik.org
http://www.musik.org/cgi-bin/article?op=search_display&article_id=7469&category_id=6&date=all&order_by=date_desc&num_articles=10&skip=

Søndag aften. www.cultur.com.

Der er indekseret 47 artikler i Søndag aften fra 1998, nr. 1, til 1999, nr. 4.

Specielle forhold:

Sammenskrivningsproblematik

Søndag aften indeholder enkelte artikler der i trykt udgave er publiceret i andre aviser eller tidsskrifter som indekseres til *Dansk artikelindeks*.

Eksempel:

Artiklen "Bomber i nettet" af Tom Ahlberg bragt i Søndag aften 1998 har tidligere været trykt i Information 1998-11-27.

Vi har angivet det i katalogiseringen på artiklen fra Søndag aften - vi har ikke angivet det i posten fra Information, men vil normalt gøre det, jævnfør nedenstående.

Vi lægger op til at følge praksis i *Dansk Artikelindeks* i dag. Det vil sige vi går ind i noten i begge poster og angiver offentliggørelsen det andet sted. Argumentet er at det er en vigtig oplysning på posten for især den trykte katalogisering.

Betingelserne er:

1. At publiceringen i en trykt udgave fremgår af den elektroniske artikel.
2. At den elektroniske værtspublikation ikke er en online udgave af den trykte værtspublikation.

3. At både den elektroniske og den herfra forskellige trykte værtpublikation indekseres.

Punkt 2 hænger sammen med valg af registreringsmåde og har kun gyldighed hvis det vælges at lave selvstændige katalogiseringer af elektroniske artikler fra værtpublikationer der også i trykt form indekseres. I den sammenhæng er det medtaget for at undgå at vi ved rene online versioner af trykte tidsskrifter skal gå ind i artikelindekseringerne på de trykte poster.

Eksempel:

I posten for den elektroniske artikel skrives:

Tidligere trykt i: Information 1998-11-27.

I posten for den trykte artikel skrives:

Også offentliggjort i på Internet i: Søndag aften [online], 1998, nr. 12;

URL: <http://www.cultur.com/981298.html>

Struktur

Søndag aften indeholder flere eksempler på artikler der er består af tekst og links til supplerende og uddybende materiale.

Eksempel:

Danske forskningsbiblioteker (masseanmeldelse af forskningsbibliotekernes hjemmesider) i Søndag aften, 1998, nr. 12.

Artiklen består af en hovedartikel, "Danske forskningsbiblioteker"

<http://www.cultur.com/981209.html>

hvorfra der henvises til "Til oversigt over forskningsbiblioteker"

<http://www.cultur.com/biblioteker/forskning.html>

her er der en oversigt over de 22 forskningsbiblioteker der indgår i undersøgelsen, en overordnet vurdering samt links til de konkrete anmeldelser af de enkelte biblioteker:

Det Kongelige Bibliotek <http://www.cultur.com/biblioteker/kb.html>

Statsbiblioteket <http://www.cultur.com/biblioteker/statsbiblioteket.html>

Aalborg Universitetsbibliotek <http://www.cultur.com/biblioteker/auc.html>

Odense Universitetsbibliotek <http://www.cultur.com/biblioteker/oub.html>

Etc.

Vi har valgt mellem følgende modeller for at gøre rede for sådanne artiklers opbygning og struktur med hensyn til interne og eksterne links.

Model 1: Gennemgang af danske biblioteksorganisationers hjemmesider. –
Internetadresser

Model 2: Gennemgang af danske biblioteksorganisationers hjemmesider. - Fra
hovedartiklen er der links til anmeldelser af de enkelte organisationers hjemmesider. -
Internetadresser

Model 3: Gennemgang af danske biblioteksorganisationers hjemmesider. - Fra hovedartiklen er der links til anmeldelser af de enkelte organisationers hjemmesider - fra anmeldelserne er der videre links til organisationernes hjemmesider. - Internetadresser

Her har vi valgt model 2.

Scope. Scope

Der er indekseret 18 artikler i Scope fra 1998, apr., til 1999, feb.

Specielle forhold:

URL

Websiden for tidsskriftets indholdsfortegnelse er i ramme hvilket medfører at klik på de enkelte numre åbner til det ønskede nummer i rammen. At tidsskriftet åbnes op i ramme betyder at URL'en ikke skifter. Ved indeksering skal man her ved hjælp af browserens muligheder få den korrekte URL frem.

COM-ON.COM-ON

Der er indekseret 4 artikler i COM-ON fra 1999-03-28 til 1999-04-11.

Specielle forhold:

Struktur

Det er svært at orientere sig i tidsskriftet, og man føler sig ikke umiddelbart sikker på at have fundet de nyeste artikler. Man skal ind under hvert emne for at se datering der ikke fremgår af indholdsfortegnelsen. Artiklerne er placeret under en række adskilte emner som fx "Feature", "År 2000", "Interviews", "Klumme" mv. Nogle af artiklerne er dobbeltplaceret under flere emner. Under "Webguide" er der anmeldelser af hjemmesider og under "Bøger" boganmeldelser. For at finde de nye artikler må man gå ind under arkiv-funktionen og dér vælge kategorierne "Artikler" og "Interviews" som herefter kommer kronologisk ud.

URL

Websiden for tidsskriftets indholdsfortegnelser under de enkelte emner er i ramme hvilket medfører at klik på de enkelte numre åbner til det ønskede nummer i rammen. At tidsskriftet åbnes op i ramme betyder at URL'en ikke skifter. Ved indeksering skal man her ved hjælp af browserens muligheder få den korrekte URL frem.

5 Samarbejde mellem Det kongelige Bibliotek og DBC

I løbet af projektperioden har samarbejdet mellem Det kongelige Bibliotek (herefter KB) og DBC på netpublikationsområdet udviklet sig således at DBC fra medio 1998 dagligt via e-mail har modtaget kopier af de indberetninger af netpublikationer der har fundet sted på KBs pligtafleveringsserver (www.pligtaflevering.dk). DBC tager dagligt stilling til de enkelte publikationer med henblik på optagelse til registrering i DanBib hvorefter vi meddeler KB hvilke publikationer der ikke kan forventes optaget. Herved får KB underretning om hvilke publikationer der ikke kan forventes poster på i de efterfølgende dataleverancer fra DBC.

Fra pligtafleveringens start og indtil 15.4.1999 modtog DBC ca. 600 indberetninger på monografier fra KB hvilket må konstateres at være forholdsvis få.

I april 1999 startede KB imidlertid en kampagne med 2.400 potentielle offentlige udgivere som målgruppe. Den kampagne som fortrinsvis har haft effekt efter projektets afslutning pr. 1.5.1999, har resulteret i 274 indberetninger, og det giver et billede af ca. 2.500 indberetninger på årsplan.

Af samtlige indberetninger fra pligtafleveringen har ca. 60 % været optagelsesberettigede til nationalbibliografien.

Ud over den løbende kontakt mellem medarbejderne på DBC og KB vedrørende det praktiske samarbejde om den bibliografiske registrering er der også i efteråret 1998 blevet udarbejdet en skitse til en opgavefordelingsaftale på netpublikationsområdet. Aftalen kan paralleliseres med den samarbejdsaftale vedrørende periodika i fast form der eksisterer de to institutioner imellem, og hensigten er også på Internetområdet at fordele registreringsopgaven på en måde der tager hensyn til de to institutioners traditionelle opgaveområder på det nationalbibliografiske område, dvs. den situation hvor KB varetager periodikaregistreringer, og DBC varetager registreringen af ikke-periodiske publikationer.

Kendetegnende for mange af de Internetpublikationer der udgives med en eller anden periodicitet, og som ud fra en "almindelig" indholds- og formbetragtning ville opfattes som periodika, er at de *ikke* kan defineres som periodika - i al fald ikke efter de regler der ellers styrer vort arbejde med nationalbibliografisk registrering¹. Det er navnlig definitionens krav om *alfabetiske, numeriske og/eller kronologiske betegnelser* som i mange tilfælde ikke synes at kunne honoreres. Derfor er der til dels set bort fra disse definatoriske krav i udformningen af opgavefordelingsaftalen. I stedet har publikationernes redaktionelle struktur været det styrende element idet opdelingen med nedennævnte undtagelser tager udgangspunkt i spørgsmålet om publikationens indekserbarhed: Er den indekserbar, betragtes den - på titelniveau - som henrørende til KBs opgavefelt. Er den ikke indekserbar, falder den ind under DBCs opgavefelt.

¹ "Periodicum. Publikation i et hvilket som helst medium, der udsendes i successive dele med alfabetiske, numeriske og/eller kronologiske betegnelser, og som ikke stiler mod en afslutning. Periodica omfatter aviser, tidsskrifter, årspublikationer (herunder visse publikationer der udsendes regelmæssigt i nye udgaver) samt nummererede serier" citat fra *Katalogiseringsregler og bibliografisk standard for danske biblioteker. Bilag D.* (http://www.kat-format.dk/kat_regl/Bilag.2b.htm)

- Et værk betragtes som en del af KBs opgavefelt hvis en helhedsvurdering af værket afgør at indholdet består af og løbende tilføjes klart skelnelige dele af mindre omfang som har selvstændig værdi uden for den aktuelle publiceringssammenhæng. Gruppen omfatter bl.a. online panderter til typiske tidsskrifter (med nummerering og datering) samt visse fagligt afgrænsede dynamiske publikationer.
- Et værk betragtes som en del af DBCs opgavefelt hvis en helhedsvurdering af værket afgør at indholdet primært ajourføres ved at eksisterende indhold rettes eller slettes, og at nyt indhold integreres i det eksisterende på en sådan måde at de enkelte "bidder" af information *ikke* har værdi uden for den aktuelle publiceringssammenhæng. Indholdet i disse værker består bl.a. af statistiske data og vejviseroplysninger som taget ud af publiceringssammenhængen ikke giver mening eller kan bruges selvstændigt. I denne gruppe findes typiske håndbogslignende værker, dvs. faktabaser (vejvisere, regelsamlinger) og bibliografiske databaser.

Indtil videre er der lavet følgende undtagelser fra disse overordnede retningslinier:

- Til KBs opgavefelt hører uanset redaktionel struktur visse - oftest beretningslignende - årspublikationer. De udkommer successivt, og seneste årgang erstatter ikke eller overflødiggør tidligere. De enkelte tidligere årgange vil ofte være onlinetilgængelige i lighed med den aktuelle årgang fordi tidligere års data stadig er gyldige. Indholdet vil typisk ikke være indekserbart, men som regel bestå af en sammenhængende beretning der ikke kan nedbrydes i enkelte dele som har værdi uden for den aktuelle publiceringssammenhæng.
- Personlige hjemmesider eller korporationshjemmesider som er DBCs domæne: Disse hjemmesider er her forstået som det dokument eller den logisk sammenhængende enhed af dokumenter der udgør en persons eller en korporations tilstedeværelse på Internettet. Derudover skal der være et større eller mindre element af præsentation af hjemmesideophavet. Hjemmesider vil oftest være delvist indekserbare: der kan eksempelvis være en række faglige artikler (fx gerne om korporationens faglige virkefelt), som kan have selvstændig værdi uden for hjemmesidesammenhængen.

Ovenstående er et uddrag af skitse til aftale mellem KB og DBC.

6 Identifikatorproblematik

6.1 Opsporing og vedligehold

6.1.1 Opsporing

Modtagelsen af publikationer til nationalbibliografisk registrering foregår fortrinsvis via to forskellige indberetningsblanketter.

Det kongelige Bibliotek administrerer registrering af statiske netpublikationer der alle skal pligtafleveres. Dette sker via indberetning til <http://www.pligtaflevering.dk>. Dertil kommer at KB har opbygget et arkiv over alle elektroniske dokumenter anmeldt via Pligtafleverings - indberetningssiden som falder uden for udvælgelseskriterierne for pligtafleveringen.

DBC modtager indberetninger af både statiske og dynamiske netpublikationer via blanketten på <http://www.purl.dk/metadata>.

6.1.2 Vedligehold

I den første Indoreg rapport fra 1997 indledte vi afsnittet om opsporing og vedligehold med sætningen "som nettet ser ud i dag, er der en del publikationer der ændrer adresse eller værre - simpelthen bliver fjernet".

For at få et overblik over de registrerede URL'ers stabilitet har vi derfor lavet status med følgende resultat:

- I registreringerne fra 1997 var 35 % forsvundne, men kun 9 % var decideret væk.
- I registreringerne fra 1998 var 23 % forsvundne, men kun 2 % var decideret væk.

Langt de fleste inaktive URL'er skyldtes omorganisering af servere eller filbenævnelser i ministerier og styrelser.

Ved indarbejdelse af brug af unikke identifikatorer vil disse ændringer formentlig næsten kunne undgås.

Spørgsmålet om anvendelse af unikke identifikationsnumre til Internetpublikationer er blevet behandlet i "Blanketudvalget". Blanketudvalget er et udvalg mellem interessenter (DBC, KB, SB, SI, DAB) til løsning af opgaver i forbindelse med implementering af den elektroniske pligtaflevering og den nationalbibliografiske registrering.

I udvalget er der enighed om følgende: Internetdokumenter bør i lighed med dokumenter i andre medieformer kunne identificeres entydigt - både statiske og dynamiske.

I praksis fungerer dokumentets URL (Uniform resource locator) i dag som eneste ID, men dette er langt fra tilstrækkeligt. URL'en er kun udtryk for dokumentets lokalisering uden reel sammenhæng til dokumentets indhold, dvs. værket. Det giver dermed ingen garanti for adgang til dokumentets indhold.

I mangel på et egentligt identifikationssystem har man indtil nu anvendt **PURL**-server (**P**ersistent **U**RL) til afhjælpning af problemer med ustabile URL'er. En PURL-server fungerer - groft sagt - som et omstillingsbord hvor det er muligt fra en PURL at komme til den rigtige lokalisering af dokumentet uanset om den/de underliggende URL(er) er ændret.

Dvs. funktionaliteten er til en vis grad den samme som kan opnås ved brug af ID-numre, men der er ikke tale om en egentlig identifikation af dokumentets indhold.

I Blanketudvalget er der peget på URN som det primære identifikationssystem til danske Internetdokumenter. Begrundelsen herfor er især at URN-systemet er opbygget på en måde der muliggør "indlejring" af alle andre standardiserede ID-nummersystemer, inkl. DOI (Digital Object Identifier).

Dvs. at anvendelsen af URN ikke er i modstrid med anvendelse af andre nummereringssystemer, det være sig ISBN, ISSN eller DOI, men en skal der lægges udenpå, dvs. at en URN kan rumme et ISBN eller en DOI.

Blanketudvalget har bedt BS nedsætte en arbejdsgruppe under Nationalbibliografisk udvalg der skal udarbejde forslag til dansk brug af URN. Resultatet af udvalgsarbejdet bør implementeres af de nationalbibliografiske institutioner som også skal medvirke til udbredelsen i produktionsleddet.

6.2 Teknisk administration af URN-generering og -fortolkning

Denne beskrivelse forholder sig uddybende til DBC's administration af nationalbibliografiske registreringer via DBC's blanketflow.

En forudsætning for en bærende løsning er fuld dataudveksling mellem hhv. KB og DBC der begge modtager registrering af Internetdokumenter via to forskellige indberetningsblanketter.

6.2.1 URN-generering

Det at Internetdokumenter til stadighed flyttes og/eller lægges ud på flere forskellige servere, vanskeliggør lokaliseringen af Internetkilderne. Netdokumenternes mobilitet (eller flygtighed) er et problem man internationalt og nationalt har sat sig for at løse. Og løsningen der peges på i dag, er tildeling af URN (Uniform Resource Name¹) som er en unik identifikation der henviser til en entydig adresse der oversættes til de(n) aktuelle fysiske placering(er), dvs. URL'er.

Standardiseringen af URN-syntaksen er endnu ikke fuldt tilendebragt; bl.a. mangler præcise regler for tildeling og vedligeholdelse af "Namespace Identifier" (NID²), men en løsning forventes at være på plads i løbet af 1999, og der er derfor i det følgende taget udgangspunkt i at de udestående problemer er løst.

Tildeling af URN til Internetdokumenter der i dag registreres hos hhv. KB eller DBC, forudsætter en løsning der fungerer fælles for begge registrerende institutioner.

For indberettede dokumenter der allerede er forsynet med et standardiseret ID-nummer som fx ISBN, kan der genereres en URN ud fra dette nummer, fx URN:ISBN: 87-552-2369-9.

For dokumenter uden standardiseret ID-nummer vil det være nødvendigt at generere en URN fra en centralt oprettet nummerrulle. KB og DBC kan begge trække numre fra denne DK-rulle hvor DK forudsættes registreret som officiel dansk "Namespace Identifier" (NID) i URN-systemet, fx **URN:DK:[løbenummer]**.

En model til at styre sontring mellem løbenumre fra hhv. KB og DBC kunne være at KB tildeler numre startende med 01-.... og DBC numre med 02-....

6.2.2 URN-fortolker (URN resolver)

Under forudsætning af en snarlig afklaring vedrørende tildeling og vedligeholdelse af en national dansk "Namespace Identifier" vil det at generere URN'er til Internetdokumenter næppe volde større problemer.

Derimod er der større usikkerhed om hvorledes en given URN skal holdes sammen med dokumentets lokalisering (URN-fortolkningen) idet standardiseringen endnu ikke er langt nok til en afklaring af den bagvedliggende arkitektur.

Tendensen i de igangværende projekter går i retning af at arkitekturen for URN i princippet skal bygges op á la DNS (Domain Name System) hvor webbrowseren præcis ved hvilken server der agerer som fortolker (resolver) vedr. forespørgsler på en URN med det formål at få omdannet den specifikke URN til et fysisk link - en URL. Flere lovende projekter beskæftiger sig med disse tiltag, fx Handle Systems³.

Arkitekturen er den absolutte faktor for URN-implementeringen, men dertil kommer også at browserfunktionaliteten ikke er på plads endnu. I dag understøtter de gængse webbrowserer ikke opslag på fx URN:DK:[løbenummer] .

¹ For en nærmere beskrivelse af URN se: <http://www.ietf.org/html.charters/urn-charter.html>

² <http://www.ietf.org/internet-drafts/draft-ietf-urn-nid-req-08.txt>

³ <http://www.handle.net>

6.2.3 Trinvis løsning via PURL

Uagtet at der på sigt bør arbejdes hen imod en fuld implementering af URN-generator og -fortolker, vil der være behov for en mere kortsigtet løsning til sikring af en stabil adgang til de Internetdokumenter der er registreret i nationalbibliografien.

DBC administrerer PURL-serveren (Persistent URL) i Danmark (<http://purl.dk>). PURL-serveren blev oprettet i 1997 og fungerer som en slags omstillingsbord hvor PURL-adressen angiver Internetdokumentets faste adresse (en slags c/o adresse) som peger på den fysiske netadresse Internetdokumentet har på det pågældende tidspunkt. Vedligeholdelse af PURL-serveren forudsætter manuel ajourføring ved dokumentejereren.

I PURL-serveren er nummertildeling allerede implementeret. Dvs. alle netdokumenter indberettet via blanketten på DBC's PURL-server automatisk får tildelt et unikt løbenummer, fx <http://purl.dk/123456789>.

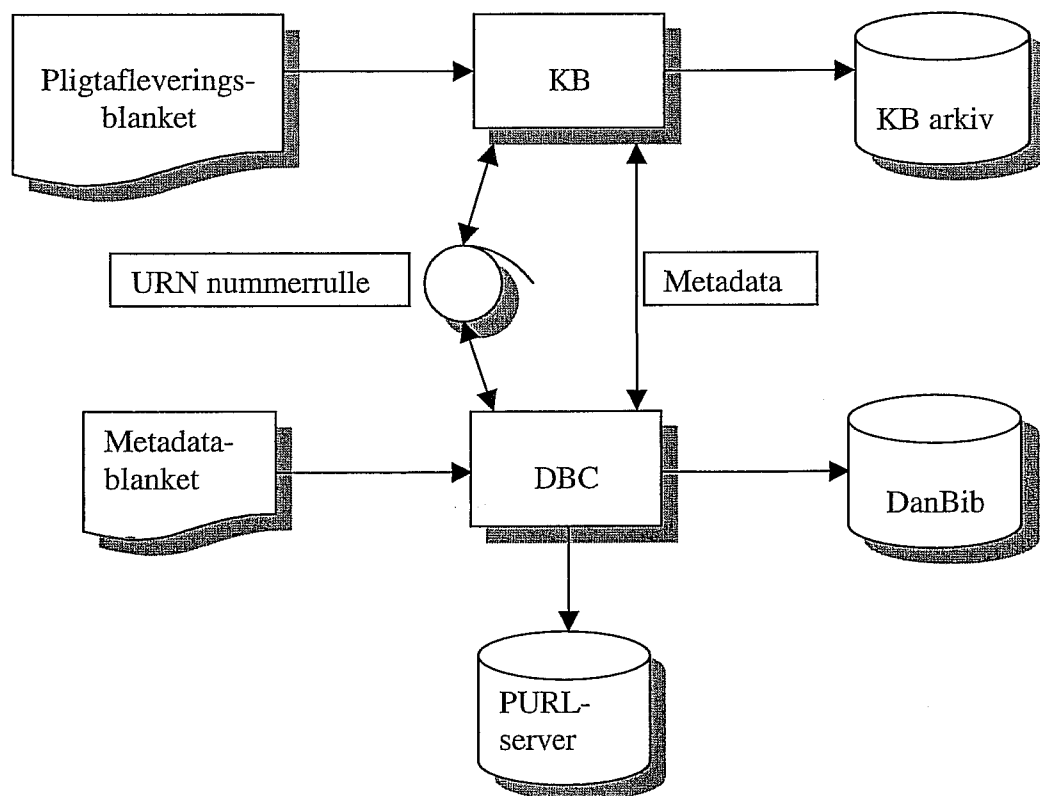
Den midlertidige løsning består i at supplere den nuværende PURL-server med en egentlig URN-generator hvor alle netdokumenter tildeles løbenumre. Når URN-teknologien på sigt er på plads, omdannes de hidtidige PURL-løbenumre til egentlige URN'er, fx URN:DK:02-123456789.

I overgangsfasen vil en PURL-URN fx kunne opbygges således:

<http://purl.dk/URN:DK:02-123456789>.

En forudsætning for at PURL-serveren kan fungere som overgangsløsning, er at der bliver adgang for andre (dvs. KB) til at trække numre fra PURL-serveren således at denne indgår som en integreret del af nummertildelingen mellem netdokumenter modtaget via pligtafleveringen og via nationalbibliografien.

Nedenstående beskriver i skematisk form hvorledes dataflow vil kunne se ud:

6.2.4 Konklusion

Det at generere URN'er til Internetdokumenter er der ingen problemer i, men selve implementeringen af en egentlig URN fortolker forudsætter global enighed om arkitekturen svarende til DNS-systemet.

Vi foreslår at DBC's PURL-server anvendes som overgangsløsning indtil arkitekturen er på plads og at Det kongelige Bibliotek får adgang til at trække numre herfra.

Administration via PURL-serveren afløses straks når de internationale standardiseringstiltag udmøntes i et sæt anvisninger, og disse anbefalinger understøttes af browserteknologien.

Bilag 1

Antal registreringer 1999-2000

1999	Registreringer	Vægtede registreringer
Dansk bogfortegnelse	18900	19265
Dansk lydfortegnelse	1500	1050
Dansk billedfortegnelse	1000	1750
Danske musikoptagelser	2400	2448
Dansk artikelindeks	31000	15500
Dansk anmeldelsesindeks	16000	2500
Pladeanmeldelser	5000	750
Statiske netpublikationer	800	800
Dynamiske netpublikationer	50	75
Dansk artikelindeks – elektroniske - selvstændige	200	100
Dansk artikelindeks – URL	600	150
Dansk anmeldelsesindeks – elektroniske selvstændige	-	-
Dansk anmeldelsesindeks – URL	-	-
I alt	77450	44388

2000	Registreringer	Vægtede registreringer
Dansk bogfortegnelse	19000	19292
Dansk lydfortegnelse	1500	1050
Dansk billedfortegnelse	1200	2076
Danske musikoptagelser	2400	2448
Dansk artikelindeks	31000	15500
Dansk anmeldelsesindeks	16000	2500
Pladeanmeldelser	5000	750
Statiske netpublikationer	1500	1500
Dynamiske netpublikationer	500	750
Dansk artikelindeks – elektroniske - selvstændige	500	250
Dansk artikelindeks – URL	2500	625
Dansk anmeldelsesindeks – elektroniske selvstændige	250	75
Dansk anmeldelsesindeks – URL	1250	313
I alt	82600	47129